

Valkonauha

4/2017

Nukkekoti *ilon tuojana*

**Päihdeongelmaisen
rinnalla**

**Hämeenlinnan
Valkonauhan
nuorisoasema**

Valkonauha Suomessa: vastuuta sinusta ja minusta vuodesta 1896

Valkonauha 4/2017

Julkaisija: Suomen Valkonauhaliitto

Toimituksen osoite:

Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki
puh. 091351 268

www.suomenvalkonauhaliitto.fi
irja.eskelinen@suomenvalkonauhaliitto.fi

Päätoimittaja: Pirkko Larkela

Toimitussihteeri: Irja Eskelinen

Toimituskunta: Tarja Heino, Marja Kariluoto,
Hannele Nykänen, Tuulikki Perho, Anni Ylönen

Taitto: Anne Tervahauta / Kuvitella

Lehti ilmestyy 4 numerona
Tilaushinta 15 euroa vsk

Painopaikka: Eräsalon Kirjapaino Oy, Tampere

ISSN-L 0355-7219, ISSN 0355-7219 (painettu)
ISSN 2242-0045 (verkkójulkaisu)

Etukannen kuva: Timo Koivisto

SISÄLTÖ

• Pääkirjoitus	3
• Juhlaa ja järjestöarkea	4
• Hämeenlinnan Valkonauhan nuorisoasema	9
• Strategia vuosille 2018–2022	10
• Joulun läsnä joka päivä	12
• Vierailimme Chicagon lähellä Evanstonissa Frances Willardin kotimuseossa	14
• Päihdeongelmaisen rinnalla	17
• Selman kodissa kiitellään valkonauhalaisten käyntejä	18
• Myyrastin ja Havurastin ”Suomi 100-sävelin”	19
• Jouluna turvaa turvatalolta	20
• Jouluhaaste juuri sinulle	23
• Kohtaamisia Joulupadan luona	24
• Onnittelemme Marja Rysä 80 vuotta	28
• Kirjaviisaat	30
• Opintotoimintaa Kaikkien naisten talossa Turussa	31
• Miksi kirjoitan?	32
• Sitä tapahtui silloin, ja sitä tapahtuu nyt	34
• Nukke koti ilon tuojana	36

Suomen Valkonauhaliitto – Förbundet Vita Bandet i Finland r.y.

Liitto on vuonna 1905 perustettu kristillisyyhteiskunnallinen naisjärjestö, joka toimii yksilöiden, perheiden ja yhteiskunnan hyväksi. Liitto on jäsenenä World's Woman's Christian Temperance Unionissa. Liitto ottaa vastaan testamentteja ja lahjoituksia. Pankkiyhteys: Danske Bank IBAN:FI98 8000 1100 0623 23

Puheenjohtaja

Diakonissa (eläk.), työnohjaaja Pirkko Larkela

Varapuheenjohtajat

Teologian maisteri Hannele Nykänen
Pankkivirkailija (eläk.) Tuulikki Perho

Pääsihteeri

Pastori Irja Eskelinen

Toimistos sihteeri

Nina Hurtamo

Liiton ylläpitämät

Valkonauhan Kotipesä Helsingissä
Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki
puh. 091351 268

Opiskelijakoti Helsingissä

Snellmaninkatu 27 D 18, 00170 Helsinki

Suur-Helsingin Valkonauha ry:n ylläpitämä

Liisankoti

Luotsikatu 4 E, 00160 Helsinki

Joulun ihmeellinen sanoma kohtaa meidät

Siionin Virsissä, sen uudistetussa painoksessa, joulun virsiä, on Jouko Ikolan sanoittamana runo Vapahtajan syntymästä ja meidän osuudestamme siihen:

*”Tuskinpa voit tulla, Herra. Olen kesken-
tekoinen. Sydämessä erämaa on lohdu-ton
ja kivinen: ylpeyttä, ahneutta, kaunaa,
epäuskkoa, toivotonta ponnistusta, seli-
tysten turhuutta! Erämaani louhikoissa
huudan silti sinua. Voitko tulla, vaikkei
tiesi ole vielä alulla? Tule, että uskaltais-
in riemusaattoon minäkin, lopettaisin omat
työni, sinut vastaan ottaisin.”*

Joulun ihmeellinen sanoma kertoo Jumalan äärettömästä rakkaudesta meitä kohtaan. Jumalan rakkaus salli Jeesuksen syntymän ihmiseksi, elää ihmisen elämän ja vieläpä kuolla puolestamme. Me voimme vain ottaa sen lahjan vastaan.

Vuoden lähestyessä loppuaan katse suuntautuu menneeseen aikaan. Kulunut vuosi on tuonut mukanaan monia uusia haasteita, jotka suuntaavat tehtävät työt kohtaan erilaisuutta. Liiton uusi hanke Turussa saa paneutumaan maahanmuuttajien tilanteeseen maassamme. Haasteena on vastata moniin kysymyksiin asioissa, joista on paljon mielipiteitä, mutta oikeita ratkaisuja vain harvoilla. Kristittyinä Jumalan rakkaus vaatii meitä ottamaan asioista selvää ja toteuttamaan lähimmäisenrakkauden periaatetta lähellämme apua tarvitsevia ihmisiä kohtaan.

Sata vuotta sitten Turun Valkonauha oli suomalaisuusaatteen puolella, kun taas ruotsalainen Valkonauha ja liitto yrittivät toppuutella sitä intoa. Suomen kieli, nimien suomentaminen ja naisten äänioikeus olivat aikakirjojen mukaan tärkeitä Turun Valkonauhassa ja niin Turku päätti pysyä kannassaan!

Tuleva vuosi haastaa meitä uudistumaan. Siihen saamme tukea uudesta strategiasta, jonka arvojen mukaan saamme päivittää tehtävää työtä. Valkonauhan maailmanliiton, kesällä 2019 Suomessa pidettävän kokouksen valmistelutyöt alkavat ensi vuonna. Pienelle liitolle järjestelytyöt ja kokouksen toteuttaminen ovat mittava haaste. Kaikkeen tähän saamme rukoillen pyytää Jumalan viisautta ja voimaa!

Joulun lämpöä ja rauhaa toivottaen

PIRKKO LARKELA
puheenjohtaja

Juhlaa JA JÄRJESTÖARKEA

Suomen Valkonauhaliiton jäsenistö koontui 14.–15.10. Mikkelin Valkonauhan emännöimänä syyskokoukseensa koulutuksen, juhlan ja keskinäisen vertaistuen merkeissä. Lähetämme Mikkelin jäsenille lämpimät kiitokset osoittamastaan vieraanvaraisuudesta ja hienoista kokousjärjestelyistä. Kokoukseen osallistui 28 jäsentä eri puolilta maa-

ta. Majoituimme Huoneistohotelli Marjan tiloihin. Alun perin talo rakennettiin perheellisille aliupseereille vuonna 1882. Hotellin yrittäjänä toimiva **Marja Hämäläinen** otti jäsenistömme lämpimästi vastaan.

Liiton puheenjohtaja **Pirkko Larkela** avasi tapaamisemme viittaamalla Raamatussa olevaan rakkauden kaksoiskäskyyn. Siinä meitä muistutetaan, että joka rakastaa Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistä niin kuin itseään, täyttää lain vaatimuksen. Jumalan rakkaus synnyttää meissä rakkautta toinen toistamme kohtaan.

Perheneuvoja **Eija Himanen** Mikkelistä keskustelutti jäsenistöämme alustuksellaan, jossa paneuduttiin vapaaehtoistyön kysymyksiin. Painopisteenä oli jakamisen edellyttämä omasta tasapainosta huolehtiminen, sillä vapaaehtoistyössä on vaarana myötätuntouupumus. Vapaaehtoistyökään ei saisi olla koko elämän sisältö. Aivomme tarvitsevat monenlaisia virikkeitä. On tärkeää kuunnella omaa mieltä ja kehoa. Me unohdamme usein kehon viestit ja uuvutamme itseämme uupumuksen partaalle. Vapaaehtoistyössä on tärkeää säilyttää oman elämän riittävä tasapaino.

Alustuksen jälkeen siirryimme perinteikkäälle Mikkelin upseerikerholle ja valmistauduimme Mikkelin Valkonauhan 110-vuotisjuhlaan. Mikkelin Upseerikerho toimii Mikkelin vanhalla kasarmialueella, Suomen vanhaa väkeä varten rakennetulla Tarkk'ampujakasarmilla. Upseerikerholla on koettu ja tehty suomalaisen sotilasperinteen historiaa 1880-luvulta lähtien. Sodan aikana kerho palveli va-

Kokouspaikkamme oli kodikas Huoneistohotelli Marja.

Oik. seisomassa perheneuvoja Eija Himanen osuudessa paneuduttiin vapaaehtoistyön kysymyksiin.

Mikkelin kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Seija Kuikka toi juhlaan kaupungin tervehdyksen.

ruskunnan lisäksi myös päämajaan sijoitettuja upseereita.

Juhlatunnelma oli kodikas ja ohjelma hyvin toteutettu. Yhdistyksen puheenjohtaja **Liisa Ahonen** toivotti juhlavieraat tervetulleiksi. Saimme kokea unohtumattomia hetkiä kuunnellessamme **Tuula Hakkaraisen** kitarasäestyksellä esittämäänsä lauluja, joihin kuului myös valkonauhaisar **Eeva Ikosen** runoon sävelletty Arkinen hartaus. Juhlivia yhdistystä onnittelivat Mikkelin kaupunki, seurakunta, Suomen Valkonauhaliitto ja valkonauhahdistykset. Mikkelin kaupungin tervehdyksen toi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Seija Kuikka**, seurakunnan tervehdyksen pastori **Sari Martikainen** ja liiton tervehdyksen ja onnittelut puheenjohtaja Pirkko Larkela.

Tervehdysten jälkeen Pirkko Larkela ja liiton varapuheenjohtaja **Tuulikki Perho** luovuttivat yhdistyksen varapuheenjohtaja **Aune Laitiselle** ja sihteerin **Päivi Nykäselälle** myönnetyt kunniamerkit.

Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** myönsi Aune Laitiselle ja Päivi Nykäselle Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan I luokan mitalin pitkäaikaisesta toiminnasta valkonauhatyössä.

Kunniamerkkihakemuksessa Aunen vapaaehtoistyötä kuvailtiin seuraavasti: *Aune Laitinen on toiminut yhdistyksessä monipuolisesti hallinnossa ja ruohonjuuritason vapaaehtoistehtävissä. Vuosina 1987–1990 hän oli yksi vastuuhenkilöistä Mikkelin torilla toimineessa Teetuvassa, joka oli avoinna joka perjantai-ilta. Aune Laitinen kouluttautui vuonna 1994 Suomen Valkonauhaliiton ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pienryhmäprojektissa pienryhmänohjaajaksi. Projektissa koulutettiin vapaaehtoisia, jotka ohjasivat vanhempainryhmiä. Ryhmät oli tarkoitettu vanhemmille, jotka tarvitsivat tukea kasvatustehtävässään. Aune Laitinen ohjasi työparinsa Anneli Pennasen kanssa Mikkelissä kolme ryhmää vuosina 1994–1995*

Vas. Veikko Nykänen otti vastaan äidilleen myönnetyn kunniamerkin ja Aune Laitinen piti kiitospuheen palkittujen puolesta.

Tuula Hakkaraisen valitsemat musiikkiesitykset olivat Suomi 100 -teemaisia.

ja niihin osallistui keskimäärin yhdeksän vanhempaa ryhmäänsä.

Aune Laitista voi perustellusti nimittää arjen nobelistiksi. Hän on aina orientoitunut näkemään mahdollisuudet antaa apuaan muille, vaikka haasteita ei ole omastakaan elämästä puuttunut. Aune oli mukana myös lapsiperheiden sururyhmätoiminnan järjestelyissä ja ompeli osanottajille surupeitot, joiden alle niin lapset kuin aikuisetkin peiteltiin lämpimään suojaan osana ryhmän sisältöä. Aunelta peittojen ompelu sujui, sillä hän on ammatiltaan ompelija. Hänen lämmin kristillisyytensä on ollut ja on valtava voimavara paitsi valkonauhatyössä myös seurakunnan vapaaehtoistyössä.

Kunniamerkkihakemuksessa Päivin vapaaehtoistyötä kuvailtiin seuraavasti: Päivi Nykänen on toiminut sitoutuneesti vuonna 1907 perustetun Mikkelin Valkonauha ry:n sihteerinä 22 vuoden ajan ja tehtävä jatkuu. Mikkelin Valkonauha ry on seutukunnalla jäsenmäärältään pieni, mutta aktiivinen toimija. Sihteerin tehtävä on moninainen. Sihteerin kannattelee ja kehittää toimintaa sekä huolehtii järjestörutiineista sekä rakenteista, jotka vaativat samat toimenpiteet riippumatta yhdistyksen koosta.

Juhlivan yhdistyksen puheenjohtaja Liisa Ahonen.

Kiitos kokille ja koko henkilökunnalle hyvästä juhla-ateriasta.

Päivi Nykäsen ammatillinen, mutta samalla erittäin ihmisläheinen ja yhteyttä luova työote on ollut korvaamaton yhdistyksen toiminnan jatkuvuuden kannalta. Samalla hän on antanut kansalaisjärjestötoiminnan voimavaroiksi monipuolisen ammatillisen osaamisensa sekä Mikkelin seudun Epilepsiyhdistyksen puheenjohtajuuden myötä muodostuneet järjestöverkostot. Toiminnallaan hän on vahvistanut Mikkelin Valkonauhan toimintaa osana kansalaisyhteiskuntaa.

Päivi Nykäsen toimintatapaa kuvaa hyvin FT Antti Hautamäen määritelmä onnistuneesta kansalaisjärjestötoiminnasta: ”Siinä toteutuvat parhaimmillaan yhteisöllisyys, joka ei tukahduta ihmisten erilaisuutta, ja yksilöllisyys, joka ei johda eristäytymiseen ja itsekkyyteen.”

Valitettavasti syysflunssa esti Päiviä osallistumasta luovutustilaisuuteen. Päiviä edusti juhlassa hänen poikansa **Veikko Nykänen**.

Juhlassa julkistettiin myös yhdistyksen historiikki, jonka esitteli yhdistyksen puheenjohtaja **Liisa Ahonen**. Juhlan jälkeen lähdimme vielä käymään joukolla Mikkelin Valkonauhan Kotikulmassa, jossa tutustuimme paitsi tiloihin myös hallituksen jäsenen **Kirsi Valkosen** ihastuttavaan nukkekotinäyttelyyn.

Sunnuntaina 15.10. ohjelmamme jatkui Mikkelin Pitäjänkirkossa, jossa valkonauhasisaret osallistuivat jumalanpalveluksen toteuttamiseen. Vuonna 1817 valmistunut Mikkelin Pitäjänkirkko eli entinen Mikkelin maaseurakunnan kirkko on Suomen suurimpia puukirkkoja. Sen piirustukset ovat **Charles Bassin** allekirjoittamat, mutta kirkon toteutustavassa näkyy virka-arkkitehtuurin ja kansanrakentajien puukirkkojen välistä jännitettä. Kirkko on 24-kulmainen kaksoisristikirkko eli kahtamoinen, jonka pohjapiirroksessa on kaksi ristiä päällekkäin. Alttaritaulu on **Amélie Lundahlin** teke-

Kokousväki osallistui jumalanpalvelukseen Pitäjänkirkossa. Mikkelin Valkonauhan jäsenet osallistuivat toteutukseen.

mä jäljennös **Pierre Proudhonin** Pariisin Louvren kokoelmista olevasta taulusta. Kattokupolin taideteokset ovat **Antti Salmenlinnan** ja lasi-ikkunoiden koristeaiheet **Rafael Blomstedtin** suunnittelemat. Istumapaikkoja kirkossa on 1900.

Kiitämme pastori **Hanne Keijosta** avustajineen kauniista ja hoitavasta jumalanpalveluksesta sekä valkonauhatyön huomioimisesta esirukouksissa, saarnassa ja kolehtikohteena.

Jumalanpalveluksen jälkeen kiirehdimme huoneistohotellille, jossa pidettiin liiton sääntömääräinen syyskokous.

Pirkko Larkela nosti avauspuheenvuorossaan esille valkonauhatyön pitkän historian ja jäsenten kyvyn ja tahdon vastata kunkin ajan haasteisiin. Hän otti esille tämän hetken haasteita, joihin kuuluu maahamme saapuneet maahanmuuttajat ja paperittomat apua tarvitsevat. Larrela kertoi, että Turussa on avattu Suomen Valkonauhaliiton ylläpitämä päiväkeskus, Kaikkien naisten talo, haavoittuvassa asemassa oleville maahanmuuttajanaيسille ja heidän lapsilleen.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Liisa Ahonen Mikkelistä ja sihteeriksi kutsuttiin pääsihteeriksi **Irja Eskelinen**. Kokouksessa hyväksyttiin liiton toiminta-

Vas. edessä Kirsi Valkonen, Aune Laitinen, Tuula Mustajärvi, Anna-Mari Laine. Takana Eeva Riittinen, Maritta Pietilä-Holopainen.

suunnitelma ja talousarvio vuodelle 2018 sekä strategia vuosiksi 2018–2022.

Jäsenmaksuiksi päätettiin: 4 euroa/jäsen paikallisyhdistyksen kautta, 6 euroa henkilöjäsen, 25 euroa/kannattajajäsen tai kertakaikkinen kannattajajäsenen jäsenmaksun vähimmäismäärä 100 euroa. Valkonauha-lehden tilaushinnoiksi päätettiin: 8 euroa/jäsentilaus, 15 euroa/ulkopuolisen tilaamana. Näin ollen jäsenmaksu ja Valkonauha-lehden tilausmaksu ovat yhteensä paikallisyhdistyksen kautta jäsenellä 12 euroa/vuosi ja henkilöjäsenellä 14 euroa/vuosi.

Liiton varapuheenjohtajaksi kaudeksi 2018–2019 valittiin **Elli Martikainen** Lappeenrannasta.

Hallitukseen valittiin jäseniä seuraavasti: Varsinainen jäsen ja henkilökohtainen varajäsen 2018–2019: **Anneli Klemetti**, Helsinki (**Johanna Ahtila**, Hämeenlinna, uusi), **Liisa Ahonen**, Mikkelin (**Maritta Pietilä-Holopainen**, Oulu) ja **Päivi Pennanen**, Turku (**Hannele Nykänen**, Kuopio).

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin KHT Yrjö Haukatsalo ja tilintarkastusyhteisö AuditPlan Oy, jonka päävastuullisena tilintarkastajana KHT **Jonas Sandell** sekä Haukatsalon varatilintarkastajaksi HT **Pauli Aaltonen**. Mikäli varsinainen

tilintarkastaja on tilintarkastusyhteisö, syyskokouksessa toimitettavassa tilintarkastajavaalissa ei tarvitse valita yhteisölle varatilintarkastajaa. Kaikki päätöksessä mainitut tilintarkastajat ovat samasta tilintarkastusyhteisöstä.

Ilmoitusasioissa todettiin, että paikallisyhdistysten vastuuhenkilöiden työpaja on 25.11.2017 Helsingissä liiton tiloissa. Työpajasta on lähetetty yhdistyksille kirjallinen kutsu.

Liiton joulukahvit järjestetään Liisankadun toimitiloissa lauantaina 9.12.2017 alkaen klo 12.00. Ohjelmaosuus alkaa klo 13.00.

Liitto on tilannut Diakonia-lehden kaikkiin paikallisyhdistyksiin. Toivomme, että lehteä kierrätetään eri lukijoille ja pidetään esillä toimitiloissa, mikäli yhdistyksellä on kiinteä toimipiste.

Kokouksen jälkeen kiiruhdimme kotimatkalle eri puolille maata. Kiitämme mikkeliäisiä jäseniä ja kaikkia teitä, jotka osallistujina tai työtehtävissä rakensitte meille yhteisen hengähdystauon, jossa saimme virkistyä arkemme keskellä.

Tapaamisiin ja kuulemisiin, kiitollisin mielin

IRJA ESKELINEN

Kuvat: **PIRJO SIPILÄ**

Kuka muistaa HÄMEENLINNAN VALKONAUHAN NUORISOASEMAN?

Tänä keväänä tuli kuluneeksi 45 vuotta kun Valkonauha avasi Hämeenlinnan Kerhotalolla Nuorisoseuran. Sen mahdollistivat aktiivinen vapaaehtoistoimijoiden joukko ja kaupungin toiminnalle osoittama taloudellinen tuki. Tukea saatiin 6.500 Suomen markkaa. Rahasumma on tämän päivän rahanarvossa noin 8.300 euroa.

Hämeenlinnan Valkonauha oli perustettu viisi vuotta aikaisemmin ja toiminta aloitettiin innolla ja suurella rohkeudella. Nuorisoseurala työskentelivät asemanhoitaja, psykologi, terveysasiantuntija, erikoissairaanhoitaja. Lisäksi toiminnassa oli mukana joukko aktiivisia vapaaehtoisia. Vapaaehtoisista valkonauhalaisten mukana olivat **Leena Rajala**, **Marja-Liisa Peltola** ja **Anja Eloranta**. Kaupungin asettama toimikunta ohjasi aseman työtä ja osoitti toiminnalle myös tilat.

Asema oli alkuun avoinna kerran viikossa, keskiviikkoyöllä seitsemästä yhdeksään ja kesäisin aikaa jatkettiin ilta-aikoihin. Kävijöitä ilta-aikojen kohden oli kolmesta kahdeksaan ja useimmilla oli pulmana eriasteinen päihdeongelma, johon tarjottiin apua sekä ryhmätoiminnan keinoin että yksilökeskusteluihin.

Löytyisikö muistoja aseman toiminnasta? Dokumentteista ja lehtikirjoituksista ilmenee, että yksi aseman ammattihenkilöistä oli psykologi **Raimo Heinonen**. Hän työskenteli tuolloin Hämeenlinnan kaupungin mielenterveysseurassa. Raimo kertoo tullessaan mukaan aseman toimintaan voidakseen jakaa asiakkaille tietoa työelämästä, koulutusväylistä ja harrastusmahdollisuuksista.

Myös erikoissairaanhoitaja **Tapani Mäkelä** oli mukana toiminnassa. Hänen erikoistehtävänä oli tarjota terveydenhoidollista apua.

Toiminta nojasi vahvasti Hämeenlinnan Valkonauhan työnäkyyn, joka pohjaa kristillisiin arvoihin ja Jeesuksen Kultaiseen Sääntöön: Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille. Toimintaa laajennettiin sittemmin kaksi-iltaiseksi. Toisena iltana painottui hengellinen ohjelma ja tarjolla oli teetä ja voileipiä.

Toimintaa jatkettiin aina vuoteen 1994. Viime vuosina toiminnasta vastasivat vapaaehtoiset ja asiakaskunta oli aikuisikäisiä erilaisista vaikeuksista kärsiviä henkilöitä.

Nuorisoseura on ollut yksi Hämeenlinnan Valkonauhan työmuodoista. Sen rinnalla tehtiin vapaaehtoistyötä Hä-

meenlinnan vankiloissa, käytiin vanhusten palvelutaloissa tervehtimässä vanhuksia, järjestettiin seminaareja ja kustannettiin paikallisiin oppilaitoksiin kouluvierailijoita. Nuorten elämää työnsä puolesta ymmärtävät ammattilaiset pitivät kouluvierailuilla luentoja päihteiden vaaroista ja terveellisen elämäntavan hyödyistä. Nämä työmuodot jatkuvat edelleen.

Yhdistys juhli 19.11. Lintukodon seurakuntatalolla. Juhlaohjelma alkoi jumalanpalveluksella, jossa saarnasi yhdistyksen puheenjohtaja **TM Jaana Rusko-Laitinen**. Juhlassa juhlapuheen piti liiton puheenjohtaja **Pirkko Larkela**.

Valkonauhan jäsenistö eri puolilla maata onnittelee Hämeenlinnan paikallisyhdistystä ja toivottaa iloa ja siunausta tuleviin vuosiin.

Olkoon tuuli myötäinen matkallasi. Paistakoon aurinko lämpimänä kasvoillesi, langetkoon sade pehmeästi pelloillesi. Ja siihen asti kunnes jälleen tapaamme, kantakoon Jumala sinua kämmenellään.

Kelttiläinen rukous

IRJA ESKELINEN

SUOMEN VALKONAUHALIITTO – FÖRBUNDET VITA BANDET I FINLAND RY STRATEGIA VUOSILLE 2018–2022

15.10.2017

Perustehtävä

Suomen Valkonauhaliitto on kristillisellä arvopohjalla toimiva päihdeettömyyttä ja muuta hyvinvointia tukeva naisjärjestö, joka on mukana yhteiskunnallisessa muutoksessa tekemässä parempaa elämää.

Valkonauhatyön arvot

Suomen Valkonauhaliiton työ perustuu

Asiakslähtöisyyteen: Työ lähtee aina apua tarvitsevan toivomuksista ja tarpeista.

Luottamuksellisuuteen: Jokainen voi avautua Valkonauhan työntekijöille ja vapaaehtoisille pelkäämättä tietojen leviämistä.

Suvaitsevaisuuteen: Ketään apua tarvitsevaa ei moralisoida.

Vapaaehtoisuuteen: Kehittyneen kansalaisyhteiskunnan merkki on vilkas järjestötoiminta, jossa ammattilaisten lisäksi toimii suuri määrä vapaaehtoisia.

Verkostoitumiseen kansallisesti ja kansainvälisesti: Suomen Valkonauhaliitto ja sen jäsenjärjestöt vaihtavat tietoja ja kokemuksia keskenään ja tekevät tiiviisti yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

Visio 2022

Valkonauha on tulevaisuudessa entistä ulospäin suuntautuneempi järjestö, joka toimii yhä tiiviimmin yhteistyössä erilaisten järjestöjen ja toimijoiden kanssa. Vuonna 2022 liiton ja sen paikallisyhdistysten toiminnan määrä on kasvanut uusien jäsenten ja nykyisten jäsenten aktivoitumisen myötä.

Suomen Valkonauhaliitto jatkaa työtään edistäen yhteiskunnassa raittiita elämäntapoja ja vapaaehtoista vastuunkantoa. Rakennamme yhdessä yhteiskuntaa, jossa välitetään toisistamme ja autetaan toisiamme vaikeuksissa.

Valkonauhatyö vahvistaa ihmisiä tekemään joka päivä hyvinvointia tukevia valintoja elämän eri osa-alueilla.

Valkonauha on turvallinen auttamispaikka ja keskustelutukea tarjoava taho päihde- ja mielenterveysongelmista kärsiville. Vuonna 2022 Valkonauhan kynnys on edelleen matala, ja kaikki tuntevat itsensä tervetulleiksi tilanteestaan ja taustastaan riippumatta. Ymmärrämme, että ihmisillä on kaipuu kokea yhteisöllisyyttä ja läheisyyttä sekä tarve ”turvaverkoihin” kun elämässä on vaikeaa. Valkonauha on paikka, jossa voi kokea valkonauhaliikkeen alkuaikojen tunnuslauseen mukaisesti ”Järjestäytyntä äidinnakkautta” eli pyyteetöntä välittämistä.

Toimintaperiaatteet

Suomen Valkonauhaliiton toiminnan painopisteenä on sekä ongelmia ennaltaehkäisevä että korjaava työ koko väestön parissa ja erityisesti naisten, nuorten, perheiden ja yksinäisten vanhusten keskuudessa. Toiminnalla vahvistetaan syrjäytymisvaarassa olevien osallisuutta ja parannetaan yhteiskunnan heikoimpien asemaa antaen toivon näkökulmaa sitä tarvitseville. Valkonauhatyötä ohjaa Kultainen sääntö: ”Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille.” Valkonauhatyössä riippuvuusongelmat ymmärretään laajasti.

Valkonauhatyön periaatteena on auttaa yksilöä juuri tämän tarvitsemalla tavalla. Kohtaamme jokaisen apua tarvitsevan valikoimatta ja arvokkaana ihmisenä periaatteella ”Jos otat Valkonauhaan yhteyden, sinut kohdataan!”. Lähtökohtamme on, että hyvän yhteiskunnan rakentaminen on kokonaisvaltaista työtä, jossa yksilön ja yhteiskunnan haasteet liittyvät erottamattomasti toisiinsa.

Valkonauhan tavoite on luoda ja ylläpitää toimintaan osallistuvien arjessa ”hyvän kierre”. Tavoitteeseen pääsemme tarjoamalla mahdollisuuksia aitoihin kohtaamisiin sekä yhteiseen, merkitykselliseen tekemiseen. Kohtaamalla ihmisen Valkonauha vähentää toivottomuutta ja yksinäisyyttä, jotka estävät kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kehittymistä. Merkittävä osa toimintaa on vertaistuen mahdollistaminen.

Suomen Valkonauhaliitto pitää tärkeänä tukea paikallisyhdistystensä työtä nojautuen siihen periaatteeseen, että paikalliset toimijat tuntevat parhaiten omien alueittensa tarpeet. Tuemme paikallistason työtä vertaisoppimisen kautta, jolloin hyvien käytäntöjen dokumentoinnin ja jakamisen mahdollistaminen nousee strategiavuosina tärkeäksi osaksi liiton tehtävää.

Valkonauhan työntekijät ja vapaaehtoiset ovat kuuntelijoita, jotka ovat läsnä ihmisen arjessa. Lähtökohtana ovat apua tarvitsevien muuttuvat tarpeet. Kiinnitämme yhä enemmän huomiota työntekijöiden ja vapaaehtoisten ymmärryksen lisäämiseksi. Sen takaamiseksi panostamme työmuotojen ja työtapojen kehittämiseen ja ajantasaisena pysyttämiseen.

Suomen Valkonauhaliitto vapauttaa toiminnallaan ihmisiä haitallisesta riippuvuudesta tukien heidän itsenäisyyttään. Tämän myötä he voivat kehittyä osaksi yhteisöä, jossa uskallus tarvita toista ihmistä vaikeuksien kohdatessa on arvostettava asia. Siten vallalla oleva haitallinen yksilöä kuormittava ”yksin pärjäämisen eetos” vähenee ihmisten keskinäisessä kanssakäymisessä. Tällä työotteella Suomen Valkonauhaliitto pyrkii päihteettömyyden lisäksi edistämään yhteisöllisyyttä, jolloin vastavuoroisuus ihmisten välisessä kanssakäymisessä mahdollistuu.

Suomen Valkonauhaliitto pyrkii seuraavien vuosien aikana sekä aktivoimaan nykyisiä jäseniään että saamaan uusia. Valkonauhaliitto kutsuu varsinaisten jäsenten lisäksi muita mukaan vapaaehtoistyöhön, antaen mahdollisuuksia muun muassa tukihenkilönä toimimiseen.

Valkonauha on tulevana vuosina innovatiivinen ja järjestää useita kaikille avoimia tilaisuuksia, kuten Avointen ovien päiviä, musiikkimatineoita, seminaareja, kohtaamiskahvilaita ja keskustelutuokioita. Verkkoviestinnän tarjoamat mahdollisuudet tukevat toiminnan kehittämistä.

Joulu

on läsnä joka päivä

Joulu on läsnä elämässämme joka hetki. Konkreettisella tavalla joulu on läsnä monissa jouluvalmisteluisissa. Meidän perheessä jouluvalmistelut alkavat ajoissa – jo syksyn sienimetsässä mietitään joulupöytää, johon pitää saada suolasienet kerättyä. Siitä syntyy pikkuhiljaa joulun odotus ja joulun tunnelma.

Joulun odotus aiheuttaa monissa kohteissa myös ristiriitaisia tunteita. Valmistautuminen suureen juhlaan on paitsi mukavaa, se myös sisältää monella stressiä lahjoista, siivouksesta, joulukorteista ja ruuanlaitosta. Osa meistä on väsähtänyt viimeistään jouluaattona, jos odottaa että koti on viimeisen päälle laitettu ja pöytä notkuu herkullisista tarjottavista. Käy helposti, että varsinaista joulun juhlimista ei sitten enää jaksaisikaan. Joulun kuitenkin pitäisi olla se hetki, kun on aika rauhoittua ja pysähtyä joulun sanoman äärelle.

Meillä kaikilla on jouluna tärkeääkin tärkeämpi tehtävä. Se tehtävä on tärkeämpi kuin yksikään siivoaminen, leipominen ja laittaminen. Se on Jeesuksen Kristuksen vastaanottaminen. Jeesuksen syntymässä on meidän kristinuskomme ydin.

Ensimmäistä joulua, Jeesuksen syntymän joulua kuvataan usein taideteoksissa ja kirjoissa siloteltuna kuvana idyllisestä, jossa pieni, puhtoinen Jeesus-vauva on seimeen kapaloituna Marian ja Joosefin ihaillessa pienokaistaan. Tämä on varmasti juuri sellainen, rauhallinen, onnel-

linen ja harmoninen mielikuva joulusta, johon niin kovasti itsekin haluaisimme pyrkiä.

Joulun sanomassa puhuttelee kovasti se, että todellisuudessa ensimmäinen joulu tuli keskelle vaatimattomia oloja, keskelle suurta keskeneräisyyttä. Ensimmäinen joulu tuli keskelle hämmennystä, köyhyyttä ja kurjuutta. Se tuli keskelle torjuntaa, epävarmuutta, jopa pelkoa. Joulu tuli hyvin inhimilliseen hetkeen.

Jumala syntyi ihmiseksi kaiken tämän keskelle. Varmasti tuoreiden vanhempienkin mielessä oli hämmennystä ja pelkoa.

Joulun sanoman ensimmäisiä kuulijoita olivat paimenet kedolla. Suurta ilosanomaa ei siis kuullut ensimmäisenä yhteiskunnan ylimystö. Ilosanoma tuli sinne, missä ihmiset odottivat vähiten näkevänsä Vapahtajan ja kuulevansa ilosanoman.

Jeesus on tänäkin päivänä siellä, missä me odotamme vähiten hänet näkevämmä. Jeesus on kaikkein köyhimmissä, jotka kerjäävät ruokaa. Hän on heissä, jotka kokevat syrjintää. Jeesus on niissä turvapaikanhakijoissa, jotka lähtevät maastaan etsien paikkaa, jossa he pystyisivät elämään ilman jatkuvaa pelkoa henkensä menettämisestä. Jeesus on siellä, missä tuore äiti katsoo vastasyntyntä lastaan, mutta tuntee hämmennystä ja pelkoa uuden tilanteen edessä. Jeesus on siellä, missä kodi-

ton kömpii roskakatokseen ja löytää sieltä paikan viimeisestä nurkasta pahlilaitikossa. Jeesus on siinä nälkäisessä, joka joutuu kerjäämään saadakseen näkkileivän palan jouluksi. Hän on siinä vanhuksesta, joka haparoiden ottaa askelia kodissaan yksinäisenä ja pelkää, että jonain päivänä hän kaatuu eikä pääse enää ylös.

Jouluevankeliumin valossa tämä ilosanoma kuuluu juuri heille. Ja juuri heissä on itse Jeesus: köyhissä, pakolaisissa, kodittomissa, pelon valtaamissa, nälkäisissä, vanhuksissa. Juuri heille kuuluu joulun evankeliumi. Jeesus tuli ihmisten keskelle, hädän, hämmennyksen ja köyhien keskelle. Jeesus tulee sinne, missä on rikkinäisyyttä, sinne missä on köyhyyttä. Sinne missä on syntiä ja sinne missä on halveksuntaa. Hän tulee sinne, mihin vähiten voisimme kunnianarvoisan kuninkaan, Vapahtajamme ajatella tulevan. Ja juuri siksi hän on Jeesus, jonka Jumala armosaan meille antoi.

Jouluna me saamme iloita ja riemuita Jeesuksen syntymästä. Saamme vastaanottaa ilosanoman suuresta Vapahtajastamme juuri sellaisina kuin me olemme: rikkinäisinä, väsyneinä, taakkojen keskellä. Ilosanoma tulee myös kauniisti katettuun ruokapöytään ja iloitsevien lasten keskelle. Joulu tulee hyvinvoinnin keskelle, mutta myös sinne, missä on sairautta, murhetta tai elämän merkityksetömyyden tuntoa. Jumala, joka lähetti Jeesuksen kaikessa rakkaudessaan meille, on meitä lähellä. Hän on meitä lähellä jokaisena elämäme päivänä. Ja siten joulu on läsnä elämässämme joka hetki. Joulu on läsnä siinä armosa, josta me saamme olla osallisia.

MINTTU HAAPALAINEN

*Kivistöpappi
Vantaankosken
seurakunta*

VIERAILIMME CHICAGON LÄHELLÄ EVANSTONISSA

Frances Willardin

KOTIMUSEOSSA

Frances Willard (1839 –1898) on tunnetuin ja dynaamisin Woman`s Christian Temperance Unionin puheenjohtajista. Vuonna 1879 hänet valittiin Yhdysvaltain puheenjohtajaksi ja oli siinä työssä aina kuolemaansa asti. Vuonna 1888 hän perusti kansainvälisen, World`s Woman`s Christian Temperance Unionin (WWCTU) ja hänet valittiin sen puheenjohtajaksi vuonna 1893. Hän oli huomattava kansan sivistäjä, yliopistonainen ja poliitikko. Mutta ennen kaikkea naisten sosiaalisen aseman parantaminen, heidän taitojensa arvostaminen ja kehittäminen silloisessa miesten hallitsemassa maailmassa oli hänelle sydämen asia. VAPAUS oli hyvin rakas sana hänelle käsittäen monet sektorit elämässä. Hän kampanjoi naisten taloudellisten ja uskonnollisten oikeuksien puolesta. Hän vaati uudistuksia työhön ja vankiloihin. Hän kokosi ja organisoi naiset yhteen toimimaan tehokkaasti yhteiskuntaa rakentavien ja tervehdyttävien asioiden puolesta. Kaiken yhteen sitovana kuin liimana oli syvä hengellinen vakaumus ja raittiusaate, jotka molemmat vahvistaisivat perheitä, yhteiskuntaa ja koko maailmaa.

Kauniina aurinkoisena sunnuntai-iltapäivänä toukokuussa 2017 ystävällinen seniori-herrasmies, museon johtaja **Glen Madeja** toivotti mieheni **Raimon**, korealaisen tyttäremme **Youngokin** ja minut tervetulleeksi tähän kansallisesti historialliseen museoon. Vanha kaunis puutalo rauhallisella kujalla lähellä Michigan-järveä oli kuin saareke upeaa historiaa modernien kivitalojen, pilvenpiirtäjien ja läheisen Chicagon liikennemuuhkien puristuksessa. Vuonna 1965 Yhdysvaltain Sisäministeriö nimesi museon viralliseksi kansalliseksi nähtävyydeksi, historiallisesti merkittäväksi paikaksi. Se onkin avoinna turisteille ympäri vuoden.

Koska se on kotimuseo, paikka, jossa Frances Willard

sekä asui että työskenteli, sieltä löytyy lempeää kodikkuutta kauniine astiastoineen, koriste-esineineen, käsitöineen, mutta myös esineitä, jotka kertovat tehokkaasta, innovatiivisesta, maailmaa matkaneesta erittäin ahkerasta naisesta. Hän uskalsi heti käyttää kaikkia teknisiä laitteita, joita siihen aikaan vain keksittiinkin ja jotka helpottivat hänen kirjoitus- ja julkaisutyötään. Syntyi vaikutelma, että hän suorastaan nautti tekniikasta, jota kehitettiin palvelemaan ihmistä.

Museossa on huone, jota kutsutaan nimellä Polyglot Room, Monikielinen Huone. (*polyglot = monikielinen*) Huoneessa on suuria kirjakääröjä, eräänlaisia kansalaisadresseja. Sitä kutsutaan Polyglot-vetoomukseksi ja sen on allekirjoittanut yli 7,5 miljoonaa ihmistä melkein 50 maasta. He ovat naisia, miehiä, eri yhteisöjen ja yhdistysten johtajia. Rouva **Mary Clement Leavitt**, ensimmäinen Woman`s Christian Temperance Unionin lähetystyöntekijä, jonka työalueena oli koko maailma, käytti 9 vuotta kerätäkseen allekirjoituksia vetoomukseen miltei kaikista maailman mais-

Vas. Polyglot Roomissa säilytetään vetoomuskääröjä, joissa on 7.5 miljoonaa nimeä, joukossa myös suomalaisia.

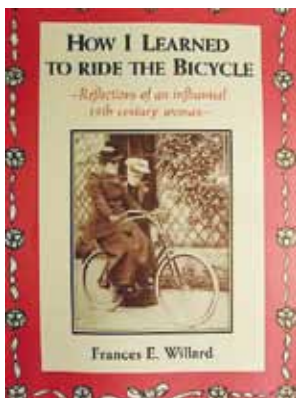
Tämän työpöydän ääressä syntyivät ne monet oivallukset, jotka ovat kantaneet valkonauhatyötä tähän päivään.

ta. Hänen kuoltuaan toiset jäsenet jatkoivat työtä. Frances Willard on muotoillut vetoomuksen hyvin kauniisti, runollisen juhlavasti. Se on pitkä vetoomus säilyttää maailma raittina, vapaana kaikista päihteistä – suojella perheitä niiden aiheuttamilta ahdistuksilta. Näin vetoomus alkaa: ”Me, jotka olemme al-

lekirjoittaneet tämän vetoomuksen, vaikkakin olemme fyysisesti heikkoja, olemme vahvoja sydämessämme. Me rakastamme kotejamme, synnyinmaatamme ja koko maailman kansakuntien perheitä. Me tiedämme, että kun ihmisen aivot ovat kirkkaat ja päihteettömät, on hänen sydämensäkin hyvä ja ystäväl-

linen, hänen kotinsa on onnellinen, hänen maansa menestyy ja koko maailma vahvistuu hyvydessä.” Vetoomus lähetettiin eri maiden johtajille. Se sisälsi myös kannanoton oopiumiin ja alkoholin lisääntymään kauppaa vastaan.

Valkonauhatyö siis levisi moniin maihin jo 1800-luvun

Willard aiheutti aikanaan pahennusta, koska hän opetti ajamaan polkupyörällä.

lopulla ja 1900-luvun alussa. Frances Willard matkusti paljon. Hauskalla tavalla hän teksteissään kunnioittaa vanhaa matkalaukkuaan, jota hän kutsuu nimellä OLD FAITHFUL (VANHA USKOLLINEN). Sitä on kohdeltu monesti huonosti, halveksivasti, käytetty jakkarana, kirjoituspöytänä, sen päällä on kirjoitettu tuhansia kirjeitä ja asiakirjoja, mutta sitkeästi se on selviytynyt aina loppuun saakka. Hän kutsuukin sitä parhaaksi hengissä pysymisen mestariksi, jonka hän on elämänsä aikana tavannut.

Kun vieraillet jossain museossa, monesti sinulle ei jää kovin paljon pohdittavaa sen jälkeen. Mutta tällä kertaa parhaimmat ja opettavaisimmat hetket olen viettänyt Suomessa matkan jälkeen lukiessani kirjasta, jonka johtaja Glen Madeja antoi muistoksi. Siinä Frances kertoo siitä, kuinka hän 53-vuotiaana opetti ajamaan polkupyörällä. Naisten pyöräilyä ja sen myötä vapaampaa pukeutumista vastustettiin ankarastikin siihen aikaan. Mutta Frances tuntui ensi silmäyksellä rakastuneen tähän uuteen keksintöön. Se veisi kauemmaksi

nopeasti. Siinä on hienoa tekniikkaa ja yksityiskohtia, jotka ensin pitää opetella. Se tuo terveyttä keuhkoille. Se lisää naisten ja miesten tasa-arvoa. Se luo sosiaalisuutta perheisiin yhteisen terveen harrastuksen parissa. Se olisi oikein hyvä harrastus nuorille pojille. Se toi hänen mieleensä lapsuuden vapauden, jolloin sai temmeltää ja juosta vapaana ilman pitkiä hameita, korkokenkiä ja tiukkoja korsetteja. Hän totesikin korseteista, että jos olisi uskaltanut, hän olisi sanonut suoraan, että hulluhan tämä kaikki on. Mutta hän jatkoi kauniisti, että pyöräilyssä meidän pitää totella määrättyjä fysiikan lakeja ja niin on elämäkin joskus tasapainottelua ihmissuhteissa, jotta löydämme rakentavat kanavat.

Kun lopettelin tämän tekstin kirjoittamista, huomasin mielenkiintoisen otsikon Helsingin Sanomissa: LASTEN PYÖRÄILY KÄRSII AIKUISTEN ASENTEISTA. **Sanna Ojajärvi**, joka on Pyöräilykuntien verkoston projekti-päällikkö ja **Veera Moll**, joka on tohtorikoulutettava Aalto-yliopiston rakennetun ympäristön laitoksella, kirjoittavat,

kuinka turvallisuusuhkia korostetaan ja se tekee pyöräilyn edellytysten parantamisesta vaikeaa. Frances Willard käsittelee kirjassaan monta sivua sitä pettymystä, jonka monet ystävät ja jopa jotkut hänelle pyörän ajamista opettaneetkin aiheuttivat. He pelkäsivät mahdollista kaatumista ja korostivat erilaisia uhkatekijöitä, eivät kannustaneet ja hän joutui taistelemaan usein yksin rakkaan Gladysinsä kanssa, joksi hän pyöräystäväänsä kutsui. Tutkijat Helsingin Sanomien artikkelissa korostavat, kuinka sosiaalista pyöräily on. Se lisää lasten itseenäisyyttä ja laajentaa heidän liikkuma-alueitaan. Hollannissa on Brabantin alueen liikenneturvallisuusohjelmaan sitoutuneita kouluja, joissa 4–12-vuotiaat lapset opettelevat pyöräilytaitoja ja liikenteessä liikkumista puoli oppituntia viikossa. Artikkelin kirjoittajat kehottavat aikuisia liikkumaan lasten kanssa yhdessä jalan ja pyörällä.

Islannissa menomatalla Chicaagoon kuvasimme sinisen polkupyöräportin. Meistä se oli niin hauska. Nyt katsellessamme kuvaa se ei ole ainoastaan hauska vaan kunnioitus-

ta herättävä. Sehän on tärkeä portti vapauteen! Polkupyörä on keksintö, joka suuresti vapautti ja muutti naisten pukeutumista ja lisäsi merkittävästi tasa-arvoa 1800-luvun loppupuolella ja 1900-luvun alussa. Museo ei ollutkaan vain muinaismuseo kuten ajattelimme. Se on historiaa ja

nykyaikaa – niin valkonauhatyössä kuin pyöräilyssäkin.

ANNA-MARI LAINE
*Hämeenlinnan
valkonauhan sihteeri*

**Vas. Anna-Mari
ja museon johtaja
Glen Madeja.**

Päihdeongelmaisen rinnalla

Mitä on olla päihdeongelmaisen rinnalla? Ensimmäisenä tulee mieleeni, että miten se eroaa muiden ihmisten rinnalla kulkemisesta. Meillä jokaisella tulee tilanteita, jossa tarvitsemme toisen apua, tukea ja rinnalla kulkemista. Ketään ei voida osoittaa sormella, että sinullapa menee huonosti. Myöskään kenenkään ongelmaa ei saa mitätöidä. Otin tämän näkökulman siksi esille, koska useimmiten kuulee ihmisten sanovan, että miksi päihdeongelmaisia ”höösätään”, koska ongelma on heidän oma vikansa. Ei meistä kukaan lapsena haaveile, että voi kunpa minusta tulisi alkoholiongelmainen tai esimerkiksi syömishäiriöinen. Ne ovat asioita, joihin vaikuttavat monet erilaiset tekijät.

Itse viihdyn työssäni erittäin hyvin ja haluan todellakin tukea ongelmaisia kaikin mahdollisin keinoin. Osalla asiakkaista ei ole ketään, kenelle voisi ongelmistaan puhua. Siksi on erittäin tärkeää kohdata asiakkaat arvokkaina ihmisinä ja antaa tunne, että yhdessä me voimme enemmän. Päihdeongelmaiset ovat erittäin herkkiä vaistoamaan, onko työntekijä heidän rinnalla aidosti vai ei. Aina tuki ei auta siten miten työntekijä sen haluaisi auttavan tai muuttavan ihmistä. On tärkeää hyväksyä ja ajatella, että jokainen asiakas tekee omat ratkaisunsa ja aina työntekijän ja asi-

akkaan asettamat tavoitteet eivät kohta. Silloin on kannatettava asiakasta siihen niin hyvin kuin pystyy. Luotan ja uskon silti, että jokaisella kohtaamisella on merkitystä. Jotain aina jää ihon alle, jos sinut on aidosti kohdattu tai päinvastoin. Asiakkailta kun on paljon rikkinäisiä ihmisuhteita taustalla ja luottamus ihmisiin on voinut mennä kokonaan.

Jokainen matka on myös erilainen. Jonkun rinnalla kuljetaan lyhyt matka ja jonkun kanssa pidempi. Usein käy myös niin, että asiakas palaa uudestaan ja taas mietitään yhdessä miten tästä eteenpäin. Mielestäni se kertoo myös luottamuksen syntymisestä, että uskaltaa tulla uudestaan, vaikka elämässä on tullut uusia mutkia. Se on sitä varsinaista armoa! Tuhlaajapojan tarina tulee mieleeni tästä. Aina olet tervetullut takaisin sellaisena kuin olet. Rukoilen asiakkaiden puolesta hiljaa mielessäni ja luotan, että Jumala kuule rukoukseni. Ja kyllä tässä työssä myös muutoksia näkyy, mikä on hieno juttu. Asiakkaille on hyvä antaa pienistäkin muutoksista positiivista palautetta.

Tämän myötä haluan toivottaa siunattua joulua. Kulkekaa toistenne rinnalla kun toinen sitä tarvitsee, se palkitaan aina.

**Päihde- ja kriminaalityön diakoni
MARJO HURME**

Selman kodissa

kiitellään valkonauhalaisten käyntejä

Lappeenrantalaisessa vanhusten palvelutalossa – Selman kodissa – ollaan tyytyväisiä paikallisten valkonauhalaisten vierailuihin. Valkonauhalaisten käynneet ilahduttamassa talon asukkeja kerran kuukaudessa jo kahdeksan vuoden ajan. Mukana on 4–6 valkonauhalaista ja muita satunnaisia ohjelmaan osallistujia. Vierailukäynneillä valkonauhalaisten laulavat asukkaiden kanssa yhdessä virsiä ja tuttuja suomalaisia kansanlauluja. Musiikki on todettu hyväksi ja mukaan ottavaksi ohjelmaksi. Selman koti tarjoaa tehostettua, ympärivuorokautista apua vanhuksille. Kodin toiminta-ajatuksen perusarvona on ihmisarvon kunnioittaminen.

– Ollaan todella kiitollisia siitä kun nämä Lappeenrannan valkonauhalaisten valitsivat meidät vierailukohteeksi. Me ollaan oikein tyytyväisiä ja yhteistyömme on sujunut hyvin, sanoo Selman kodin johtaja **Kirsi Salonen** tyytyväisenä.

Erityisen tyytyväinen kodin 15 asukkaasta on 102-vuotias **Toini Julkunen**. Toini osallistuu itsekkin vierailupäivän ohjelmaan lausumalla ulkomuistista runoja ja kertomalla pitkän elämänsä muistoja. Toini kertoo elämästään elävästi ja selvästi. Muistot tulevat päivämääriltään, paikkakunniltaan ja vuosiluvuil-

Lappeenrantalaisessa Selman kodissa ollaan tyytyväisiä valkonauhalaisten kahdeksan vuotta kestäneisiin vierailuihin. Kuvassa vasemmalta paikallisosaston Elli Martikainen, Selman kodin asukas 102-vuotias Toini Julkunen, Selman kodin johtaja Kirsi Salonen ja paikallisosaston Kaarina Piiparinen.

taan loogisessa järjestyksessä ja tarkasti. Istahdimme hetkeksi kuuntelemaan Toinin elämän muistoja. Muistoja, joista saisi vaikka koottua paksun romaanin. Muistoissa on mukana iloinen huumori. Toinia kiinnostaa myös maailman meno ja monet kulttuuriasiat. Hän käy teatterissa, konserteissa ja kirkossa. Hän saa niistä terveillä aisteillaan 102-vuotiaana samanlaisen nautinnon kuin nuoremmatkin.

Vuonna 1915 syntynyt Toini on lähtöisin luumäkeläisestä maalaistalosta. Hän on elänyt ja nähnyt Suomen itsenäistymishistorian. Hän

muistaa hämärästi vuonna 1918 olleen kansalaissodan aikoja ja sen kautta isään liittyviä muistoja. Myös jatkosodan ajat ja tapahtumat ovat hyvässä muistissa. Eräs muistoista on merkittävämmästä päästä kun hänen aviomiehensä ilmoitettiin ensin jääneen kentälle, mutta joka palasikin kotiin seitsemän kuukauden kulluttua katoamisesta raskaana olleen Toinin iloksi.

– Hän oli joutunut venäläisten vangiksi ja vapautettiin seitsemän kuukauden jälkeen. Kun mieheltäni oli sitten kysytty, että mitä minä ensimmäiseksi hänelle sanoin kun hänet näin, niin miehe-

ni oli sanonut että se ”heitä” kukkaruukulla. Nimittäin kun huoneen ikkuna oli auki ja oven auettua syntyi läpiveitoa joka pudotti samanaikaisesti kukkaruukun ikkunalaudalta, antaen myös tietynlaisen äänen, kertoo Toini.

Toini on harrastanut elämässään opetustyön lisäksi paljon musiikkia ja jatkaa harrastusta edelleen. Hänen huoneensa pöydällä on iso pino cd-levyjä joka kertoo niiden kuuntelusta. Nuorempana hän soitti pianoa ja piti musiikki-

kerhoa oppilailleen. Myös kantele kuului Toinin musiikkivälineistöön. Vuodesta 2004 lähtien Selman kodissa asunut Toini harmitteli aluksi muuton jälkeen, kun piano ja kantele eivät sopineet hänen huoneeseensa. Huoneen yhdellä pöydällä oleva valokuvien määrä kertoo Toinin suvusta ja läheisistä.

– Heitä on neljässä polvesa. Itselleni syntyi neljä lasta, sanoo Toini.

Pitkän elämänsä salaisuudeksi hän sanoo tavallisen ja

terveellisen elämän, työn teon sekä positiivisen asenteen.

– Kun ikä vanhenee, niin vaivat nuortuu, naurahtaa Toini vierailumme loppuksi ja kiittelee hymyssä suin valkonauhaisia käynnistä.

Tilastokeskuksen mukaan Suomessa on itsenäisyytemme 100-vuotisjuhlavuonna yli 800 sata tai yli satavuotiasta. Vuoden 2017 alussa heitä oli 818. Toini Julkunen on yksi heistä.

Syysterveisin!
KEIJO MARTIKAINEN

Myyrastin ja Havurastin ”Suomi 100-sävelin”

Havurasti ja Myyrasti ovat Vantaalla toimivia mielenterveysyhteisöjä, joiden toiminta on suunnattu yksinäisyydestä, mielenterveysongelmista tai sosiaalisen

toimintakyvyn heikkenemisestä kärsiville vanhuksille.

Suomen Valkonauhaliiton kerhotoiminnan puitteissa musiikkiterapeutti **Taru Koivisto** oli mukana järjes-

tämässä Myyrastissa ”Suomi 100-sävelin”-juhlaa 9.11. Juhlassa oli kuorolaulua, orkesterimusiisointia ja mukavaa yhdessäoloa.

Jouluna turvaa turvatalolta

Punaisen Ristin Nuorten turvatalot auttavat nuoria ja perheitä nuoruuteen ja vanhemmuuteen liittyvissä pulmissa ja kriiseissä. Turvatalojen ovet ovat auki myös jouluna.

”Onpa hienoa, että sittenkin löytyi paikka, jossa voin viettää joulunpyhät!” Näin kriisi- ja perhetyöntekijä **Lasse Jalonen** muistaa kuulleen eräänä lumisena jouluna nuorelta, joka oli tullut Nuorten turvatalolle Turkuun.

”Vaikka joulu on iloinen juhla, kasautuu siihen myös paineita. Jos kotona on ristiriitoja, voivat ne jouluna tuntua aivan erityisen raskailta. Silloin voi olla hyvä ajatus, että nuori viettää joulun Nuorten turvatalolla”, Jalonen kertoo.

Turvatalo auttaa monenlaisissa pulmissa

Nuorten turvatalot auttavat eri-ikäisiä nuoria ja perheitä nuoruuteen ja vanhemmuuteen liittyvissä arjen pulmissa ja kriiseissä.

Usein turvatalolta pyydetään apua perheenjäsenten välisiin jännitteisiin ja ristiriitoihin. Muita yleisiä syitä tulla turvatalolle ovat esimerkiksi nuoren ongelmat vuorokausirytmisissä, koulunkäynnissä tai itsenäisen elämän aloittamisessa.

Turvatalolta saa monenlaista tukea ja apua: talolle voi tulla keskustelemaan, ja nuori voi saada sieltä myös väliaikaisen yösijan. Sopivaa tapaa ongelmien ratkomiseen mietitään aina yhdessä nuoren

PIETARI HATANPÄÄ / SUOMEN PUNAINEN RISTI

ja hänen läheistensä kanssa. Tarvittaessa myös esimerkiksi koulun ja kunnan lastensuojelun kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä.

Turvatalot ovat auki arkisin lähes ympäri vuorokauden ja viikonloppuisin illasta aamuun. Ovet ovat auki myös juhlapäivinä, kuten jouluna.

”Olemme saaneet tästä kiitosta monilta yhteistyökumppaniltamme: onneksi on paikka, johon nuoret voivat tulla myös jouluna”, kertoo Tampereen Nuorten turvatalon johtaja Mari Uusi-Niemi.

Joulun latautuu suuria odotuksia

Joulu on korostuneen perhekeskeinen juhla, ja siihen latautuu herkästi suuria odotuksia. Tampereen turvatalolla työkentelevän Annika Kankaisen mukaan tämä aiheuttaa nuorille paineita kahdella tapaa. Kankainen on vetänyt useana vuonna turvatalojen joulupuuro-chatia, joka järjestetään joulupäivänä.

”Jos perheenjäsenten välillä on jännitettä, ajatus pitkistä pyhistä ja tiivistä yhteiselosta voi tuntua raskaalta. Toisaalta myös yksinäisyys korostuu jouluna. Joillakin omaan kotiin muuttaneilla nuorilla ei ole ketään, kenen kanssa viettää joulua.”

Myös joulun materialistinen puoli heijastuu turvatalon kohtaamien nuorten elämään. Kaikissa perheissä ei ole varaa yltäkyläisiin juhla-aterioihin ja kalliisiin lahjoihin.

”Joulun aikaan pyrimme muistamaan myös erityisesti vähävaraisia perheitä. Yhteistyökumppaniemme

PIETARI HATANPÄÄ / SUOMEN PUNAINEEN RISTI

avulla olemme esimerkiksi jakaneet nuorille joululahjoja ja ruokakasseja”, Uusi-Niemi kertoo.

Jokainen turvatalon joulun on erilainen

Jouluna turvatalon tunnelmasta pyritään luomaan lämminhenkinen ja kodinomainen. Sisään kannetaan kuusi, ja usein leivotaan yhdessä pipareita. Aattona syödään jouluateria kinkkuineen ja laatikoineen.

”Illan ohjelmaan voi kuulua vaikka pa elokuvia, joiden jälkeen keskustelu voi kääntyä myös hyvin syvällisiin pohdintoihin elämästä”, Lasse Jalonen kertoo.

Joulua turvatalolla nuorten kanssa viettävät talojen kriisi- ja perhetyöntekijät sekä vapaaehtoiset. Monille vapaaehtoisille jouluvuoro onkin aivan erityisen mieluisa.

Talolla yöpyvien nuorten suhteen jokainen joulun on erilainen. Joskus yöpyjiä on useampia, toisinaan pyhät kuluvat ilman yövieraita.

”Joka ikinen joulun nuoria käy kuitenkin moikkaamassa talon työntekijöitä, kertoen kuulumisistaan ja syöden yhteisen jouluaterian kanssamme. Toisinaan myös koko perhe piipahtaa jouluna turvatalolla – joko juttelemassa tai vain viettämässä rauhallista aikaa yhdessä”, Jalonen kertoo.

Teksti: JOHANNA SJÖHOLM

Viisi turvataloa ja valtakunnallista apua verkossa

- TURVATALOT AUTTAVAT eri-ikäisiä nuoria ja heidän perheitään nuoruuteen ja vanhemmuuteen liittyvissä arjen pulmissa ja kriiseissä.
- ENSIMMÄINEN Nuorten turvatalo perustettiin Helsinkiin vuonna 1990. Nykyään turvataloja on viisi, Helsingin lisäksi Espoossa, Vantaalla, Tampereella ja Turussa.
- TURVATALOT AUTTAVAT valtakunnallisesti puhelinpäivystyksen kautta sekä verkossa tukemalla nuoria yksilöllisesti Sekasin-chatissa sekä järjestämällä ryhmä- ja kriisichateja Tukinet-sivustolla.
- TURVATALOJEN ANTAMA APU perustuu kriisi- ja perhetyöntekijöiden sekä koulutettujen vapaaehtoisten yhteistyöhön.
- APU ON MAKSUTONTA eikä lähetetä tarvitta. Apu perustuu aina nuoren ja perheen omaan tunteeseen avun tarpeesta.

Jouluhaaste juuri sinulle

Nuorempana, lasteni ollessa pieniä, aloitin joulunajan jo viimeistään marraskuun alussa. Pimeys oli tullut, joten tulkoon valkeus. Verhot ja pyyhkeet vaihtuivat talvikuosiin, kuten joulutekstiilejä nimitin, selittääkseni miksi ne viipyvät pitkälle helmikuun puolelle. Selailin joululehtiä valitakseni joulun värin ja ideoita itsetehtyihin joululahjoihin. Laatikot, kinkut, kalkkunat ja muut teimme tietysti itse. Joulukortit oli askarreltu ja lähetetty ajoissa. Olin innostunut ja jaksoin. Myöhemmin tyydyin usein valmiisiin piparitaikinoihin ja tuunattuihin kaupan laatikoihin. Kaappaja en siivonnut, koska en viettänyt jouluani niissä. Ajan ja voimien ollessa rajallisia, yhteinen oleminen nousi tärkeimmäksi.

Mitä me muistamme jouluista? Tunnelmia... jännitystä pukin tulosta, johon on viime tingassa päättänyt varmuudelta uskoa. Mantelin etsintää riisipuurosta, vaikka niitä myöhemmin laitettiin kolmen lapsen perheessä yllättäen useampia. Yhteinen pelihetki kellastuneen Afrikantähden äärellä. Vanhemman, jolla on aikaa pysähtyä olemaan ja leikkimään lapsen kanssa. Rakkaillemme haluamme hyvää. On meidän aikuisten valinnoissa, minkälaisia muistoja lapsillemme

rakennamme. Yhden mieleenpainuvimmista lahjoista, joita olen kuullut, kertoi eräs nuori miehenalku: vanhempani antoivat minulle viinattoman joulun.

Joulu on muodostunut yhteyden ajaksi. Huolimatta siitä, mihin ja miten uskomme, on joulunaika enemmän kuin vain muutama ylimääräinen vapaapäivä. Joulussa kiteytyy kaikki se, mitä ajattelemme perheeseen ja yhteensuulomiseen liittyvän. Entä jos perhe ei haluakaan tavata toisiaan? Entä jos perhettä ei ole? Entä jos joulun joutuukin viettämään yksin? Suru yksinäisyydestä ei katoa käskemällä tai kaipausta päätä kääntämällä. Me kaikki tarvitsemme tunnetta kuulua johonkin yhteyteen. Leluja, kukkia tai suklaapaketteja merkityksellisempää on saada viesti siitä, että on jollekulle tärkeä, merkityksellinen.

Joulun sanomassa rauha ja hyvä tahto ovat avainasemassa. Oma rauha on merkityksellisempää kuin tulemme hektisessä ajassa ymmärtäneeksi. Tunne siitä, että voi levähtää ilman suoritusmerkintöjä, on itse kullekin tarpeellista. Rauhan ja läsnäolon kokemukseen voimme onneksi kuitenkin vaikuttaa. Joulukiihkon imua saattaa olla värivalo- ja joululaulu -rallien keskellä vaikea vastustaa. Tällöin voi pysähtyä hengittä-

mään toviksi hieman rauhallisemmin tai rakentaa mieluisia pieniä levollisia hetkiä, jotka auttavat olemaan läsnä tässä ja nyt, tuottaen iloa itselle.

Kiiltokuvajoulu ja virheetömyys ovat utopiaa. Elämä on rosoista ja muuttuvaa. Harvallapa meistä on liikaa rakastavia ihmisiä ympärillämme. Suurin pääomamme on läsnäolo ja välittäminen. Meidän kaikkien ei tarvitse avata kotimme ovia sepposen selälleen vieraille, mutta turvallisen joulun voimme tarjota seiniemme sisällä ja antaa pienen hetken ajastamme sitä tarvitsevalle.

Haastan itseni, sinut ja meidät kaikki välittämisen ja hyvän kasvattamisen ketjuun. Kirjoita kirje, käy tai soita rauhassa jouluna tärkeälle ihmiselle maailmassasi. Halaa, pajaa tai sytytä yhdessä kyntilä. Näytä, että välität. Tarjoa hymy ventovieraalle tai yllättävä rauhallisen joulun toivottus.

Tehdään yhdessä maailmasta parempi paikka.

Lämpimien jouluterveisin

**KIRSI
HEIKINHEIMO**

Kohtaamisia Joulupadan luona

Meillä pelastusarmeijalaisilla on tapana laulaa uskostamme ja missiostamme. Yksi osa missiotamme on seistä joulun aikaan Joulupadalla, jotta voisimme auttaa hädänalaisia ihmisiä. Pelastusarmeijan musikaalissa Man Mark II, lauletaan yhtä kauneimmista lauluista maailman tarpeista. Kappaleen on sanoittanut **John Gowans** ja siinä muistutetaan meitä Pelastusarmeijan missiosta:

”Maailmassa moni elää kärsien. Jumalaa, sua ja mua tarvitaan. Lapset itkee ilman hoivaa aikuisen. Jumalaa, sua ja mua tarvitaan. He vain kuolee, epätoivon valtaan jää, tar-

koituksen elämästään menettää, jos me emme auta, kohtaa kärsivää. Jumalaa, sua ja mua tarvitaan.”

Pelastusarmeijan upseerina minua motivoi hädässä olevien palvelu, ja samaa tarkoitusta varten meillä on myös Joulupata-keräys. Haluaisin kertoa teille tarkemmin, miten olen aikoinaan liittynyt ”Pelastusarmeijan Joulupataan”. Synnyin ja vartuin pienessä eteläsaksalaisessa kaupungissa. Hoitajaopintojeni aikana tutustuin kristityn ystäväni kautta Raamattuun ja ymmärsin, että Jumala rakastaa minua ehdottomasti, ja että Jeesus kuoli ristillä minun takiani. Ymmärsin, että Juma-

lalla on suunnitelma elämäläni ja että Hän halusi ohjata minua. Ymmärsin senkin, että kuolemaa seuraa ikuisen elämä, ja että minulla voisi olla henkilökohtainen suhde Jeesukseen. Muistan, kuinka yhtenä päivänä menin polvilleni ja rukoilin: ”Herra Jeesus, olen tehnyt väärin, olen elänyt elämäni ilman sinua, anna minulle anteeksi. Tässä minä olen, tule elämäni ja muuta minua.” Tiedän, että tuona päivänä minusta tuli kristitty, uskovainen, Jumalan lapsi. Pystyin rukoilemaan ja puhuttelemaan Jumalaa isänä – ja näin minä sain ilon ja rauhan. Jumalan pyhä henki aloitti uudistustyönsä minun elämässäni, eikä ole siinä

vieläkään valmis – mutta aina voi toivoa!

Loppukokeideni jälkeen Jumala ohjasi minut töihin Pohjois-Saksan Hampuriin, jossa Pelastusarmeijan missio-ryhmä työskenteli punaisten lyhtyjen alueella St. Paulissa. Noiden kahden vuoden aikana minä ja työtoverini, sekä missiomme ystävät otimme esimerkiksi Jeesuksen elämästä, rakkaudesta, rohkeudesta ja peräänantamattomuudesta, kun palvelimme alueen köyhiä, narkomaaneja, alkoholisteja, prostituoituja, vanhuksia, lapsia ja perheitä. Tuo työ oli minulle monella tapaa silmiä avaava kokemus. Olin usein rukoillut, että Jumala näyttäisi minulle suunnitelmansa elämäni varalle. Hän vastasi rukouksiini hyvin selvästi, ja niin minusta tuli pelastusarmeijalainen. Myöhemmin Jumala kutsui minut palvelemaan Häntä täysipäiväisesti Pelastusarmeijan upseerina. Minut hyväksyttiin Baselin upseerikouluun. Siellä tapasin tulevan aviomieheni, jonka kanssa saatoin jakaa yhteisen vakaumuksemme.

Viikkoa ennen joulua kaikki kadetit ja opintoupseerit osallistuivat yhdessä Pelastusarmeijan jäsenten, soittajien ja laulajien kanssa Joulupata-keräykseen Baselissa. Se oli valtava tapahtuma: useat musiikkiryhmät lauloivat kitaroiden säestyksellä ja soittivat vaskipuhaltimiin viestittääkseen ihmisille, että on aika ryhtyä

tuumasta toimeen. Ihmiset antoivat oikein anteliaita lahjoituksia Joulupadallemme.

Kun olimme saattaneet opintomme loppuun, meidät vihitettiin upseereiksi. Menimme naimisiin ja meidät määrättiin Etelä-Ranskaan, Nizazan osastoon. Vaikka alue on yksi Ranskan rikkaimmista, kohtasimme myös paljon köyhyyttä. Mikä ilo olikaan saada auttaa Joulupata-keräyksestä saaduilla tuotoilla: ruokavavustuksia, joulujuhlia, lahjoja lapsille ja aikuisille. Toimintaamme arvostettiin suuresti.

Kaikissa maissa, jonne olemme saaneet määräyksen; Ranskassa, Saksassa ja nyt Suomessa, ihmisillä on ollut mahdollisuus auttaa ja antaa aikaansa osallistumalla Joulupata-keräykseen. Pelastusarmeija on järjestänyt joulujuhlia kodittomille ja köyhille, jakanut lahjoja ja järjestänyt ohjelmaa ja ruokaa. Meillä on usein ollut tarpeeksi rahaa ja varoja, jotta olemme voineet auttaa ihmisiä myös muulloin kuin jouluna, esimerkiksi maksamalla heidän sähkölaskunsa tai antamalla ruokakuponkeja. On aina ollut ilo auttaa tarpeessa olevia ja nähdä heidät onnellisina, lapset silmät kirkkaina ja hymy huulilla, tarjota lämmin kädenpuristus. Kaikki se työ, tuntikausien seisominen Joulupadalla, soittamassa kelloa, kiittelemässä, toivottamassa Jumalan siunasta, toivottamassa hyvää joulua, silloinkin kun oli pakkas-

ta, ja vaikka joskus ihmiset pilkkasivat tai nauroivat, se oli silti sen arvoista.

Valitettavasti meillä on myös ikäviä kokemuksia. Muistan, miten eräänä päivänä en olisi halunnut lähteä ulos. Olimme Strasbourgissa, Itä-Ranskassa. Oli tuulinen ja kylmä päivä. Maassa oli lunta. Valmistauduin hyvin. Puin useamman kerroksen vaatteita, vedin jalkaani paksut ja lämpimät talvisaappaani, laitoin hatun päähäni, kiedoin paksun huivin kaulaani ja vedin hanskat käteeni. Minun piti seistä oikein tuulisella paikalla ja soittaa patakelloa. Ranskassa kellonsoitto on hyvin yleistä silloin, kun pataa vartioida vain yksi ihminen. Kun saavuimme paikalle, kehotin itseäni olemaan rohkea. Selviäisiin kyllä – vuoro kestää vain tunnin, sitten seuraava vahti tulee. Ulkona oli todella kylmä ja aloin jäätymään. Silmäni alkoivat vuotaa. Se oli todella vaikeaa. Kun vuoroni alkoi lähestyä loppuaan, ajattelin, että selviydyn tästä. Kuitenkin kävi niin, että henkilö, jonka piti olla vuorossa minun jälkeeni, jätti kokonaan tulemat. Muutaman pitkän minuutin jälkeen luovuimme toivosta ja totesin, että joudun seisomaan padalla vielä toisen tunnin. Onnekseni mieheni tuli silloin käymään padalla tarkistamassa, oliko patavahtivuoron vaihto sujunut hyvin. Hän yllättyi nähdessään minut vielä seisomassa kylmässä tuulessa, ja hän tuli minun ti-

lalleni vartioimaan pataa, jotta minä pääsin kotiin lämpimän teekupin ääreen.

Aina silloin, kun minulla on ollut vaikeaa, niin kuin esimerkiksi tuolloin Joulupadalla, olen rukoillut ja yrittänyt muistaa kaikkia niitä, joita olemme voineet Joulupata-keräyksellä auttaa, heidän toiveitaan ja iloaan, ja myös mitä Jeesus sanoi evankeliumissa: ”totisesti: kaiken, minkä olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle” (Matt. 25:40). Se on antanut minulle rohkeutta jatkaa uskollisesti tätä työtä sisarteni ja veljeni, naapureideni, erimaalaisten, iholtaan eriväristen, eri kulttuuritaustaisten ja eriuskoisten kanssa.

En tee tätä työtä itseni vuoksi, en saa mitään henkilökoh- taista hyötyä siitä, että seison monia tunteja Joulupadalla. Se on minun vastaukseni Jumalan kutsuun, se on osa uskonilmaisua, iloani seurata Jeesusta palvelemalla muita, solidaarisuuttani naapurini kanssa tai häntä varten. Oma haasteeni on toisinaan omalta mukavuusalueelta poistuminen, varsinkin silloin, kun ulkona on kylmää, mutta pyyteetön auttaminen tuo kuitenkin suuren ilon. Kun vastasin myöntävästi Jumalan kutsuun monta vuotta sitten, lupasin myös pitää huolta muista ja pitää heidät ajatuksissani: heidän tarpeensa, heikkoutensa, heidän kamppailunsa elämässään, perhehuolet. Olen kokenut ja nähnyt monta kertaa Pelastusarmeijan upseerin työs-

säni, miten elämä voi suistua raiteiltaan nopeasti ja kuka tahansa voi löytää itsensä vaikeasta tilanteesta, haavoituneena, traumatisoituneena, yksinäisenä, turvattomana, ilman suojaa tai ystäviä, jopa perheensä hylkäämänä, jolloin alkoholi ja huumeet ovat olleet ainoa pakokeino. Meidän ei pidä kääntää päätämme tai sulkea silmiämme, kun näemme tuskaa, surua tai kurjuutta. Meidän pitää uskaltaa, välittää, olla keskenämme yhtä, jakaa omastamme toisille ja seistä yhdessä.

Ensimmäisessä Pelastusarmeijan määräyksessämme Nizzassa, Etelä-Ranskassa, meillä oli mielenkiintoinen kohtaaminen kodittoman ja mielenterveysongelmista kärsivän naisen kanssa. Häntä kutsuttiin Madame Annaksi. Hän oli keski-ikäinen, asui kaduilla ja säilytti koko omaisuuttaan ostoskärryissä. Eräänä päivänä näimme hänet yllättäen Pelastusarmeijan ovel- la. Hän otti kärrystään esiin luudan ja putsasi Pelastusarmeijan sisäänkäynnin. Sitten hän asetti lattialle pienen maton, polvistui ja alkoi rukoilla rakennustamme päin ja nosti samalla kätensä ylös ja huusi: ”oi Pelastusarmeijan Jumala”. Nainen oli kieltämättä vähän erikoinen, mutta oli selvää, että hän tiesi jotain Pelastusarmeijasta. Kuulimme muilta ihmisiltä, että osastomme edelliset upseerit antoivat hänelle välillä ruokaa ja vaat- teita. Eräänä päivänä näimme hänet lähellä rakennustamme, leikkaamassa hiuksiaan isolla veitsellä. Meitä sää-

litti, että hän joutui asumaan kadulla ja halusimme auttaa häntä. Muistan, kuinka yritimme löytää hänelle asuin- paikkaa ja soittelimme ympäri kaupunkia, mutta kukaan ei ollut kiinnostunut majoit- tamaan häntä, koska hän ei ollut kadulla häiriöksi tai sattu- tanut muita. Hän siis jatkoi kadulla asumista ja aina vä- lillä näimme hänet. Tuli jou- lukuun ja aloimme valmistau- tua Joulupata-keräystä varten. Seisoimme Joulupadan luona ison kauppakeskuksen edes- sä. Yhtäkkiä Madame Anna saapui paikalle ostoskärryn- sä kanssa ja suuntasi kohti pa- ta. Hän hymyili meille ja tar- kasteli pataa. Sitten hän palasi ostoskärrylleen ja alkoi kaivaa sieltä jotain. Olimme ensin vä- hän huolissamme, kun muis- telimme häntä aiemmin veit- sensä kanssa, mutta hän ot- tikiin esiin ison muovikassin, joka oli täynnä kolikoita, jot- ka hän oli varmaan kerännyt kerjäämällä julkisilla paikoil- la. Hän avasi pussin ja kaa- toi kaikki sadat kolikot suo- raan pataan – leveästi hymyil- len. Hän oli niin onnellinen. Meistä tilanne tuntui epäto- delliselta, se oli aivan usko- matonta. Miten esimerkillis- tä. Hän – jolla ei ollut melkein mitään, antoi kaikki rahansa Joulupadalle. Hän luotti mei- hin sekä Pelastusarmeijaan ja oli niin onnellinen saadessaan auttaa meitä, ja näin hän saat- toi meidän kauttamme auttaa myös muita puutteessa eläviä.

Tänä päivänä, 30 vuoden ja monen eri maan, eri ympäris- töjen ja toimenkuvien jälkeen olemme vakuuttuneita siitä,

Eversti Anne-Dore Naud puolisonsa ja yhden työtoverin kanssa Kölnin joulupadalla vuonna 2014.

että vuoden lopussa järjestetty Joulupata-kampanja on oikein toimiva. Joulun aikaan ihmiset haluavat antaa omastaan ja ovat valmiita ilmaisemaan solidaarisuuttaan. Meille on ollut myös ilo osallistua keräykseen koko perheen voimin laulamalla ja olemalla paikalla kolmen lapsemme kanssa. Se on ollut mielestäni tärkeää myös meille vanhemmille. Tänäkin päivänä on tärkeää opettaa lapsillemme solidaarisuutta, jakamista ja huolenpitoa toisista. Kesällä 2016 meidät määrättiin Suomen ja Viron territorioon. Kun seisoi Joulupadalla Helsingissä, Stockmannin kellon alla, huomasimme, että Joulupata-keräys on osa suomalaisten joulunai-

kaa. Oli ilo nähdä niin paljon ihmisiä antamassa – ei vain rahaa, vaan myös paljon vaatteita, ruokaa, joululahjoja, lapsille, perheille, kodittomille. Se oli suurenmoista. Joulupatatuottojen järjestely ja jakaminen on joka vuosi iso urakka. Kuulimme myös jälkepäin, että olisimme tarvinneet enemmän patavahteja.

Haluaisitko sinä osallistua Joulupata-keräykseen? Onko sinulla tunti tai pari aikaa? Jos kyllä, niin olet lämpimästi tervetullut!

Tai jos olet menossa jouluostoksille joulukuussa ja satut kulke-

maan Joulupatamme ohi, esimerkiksi Oulussa, Porvoossa, Turussa, Jyväskylässä, Rovaniemellä, Kuopiossa, Tampereella, tai Helsingissä, muista, että voit olla omien mahdollisuuksiesi mukainen lahjoittaja, annoitpa sitten rahaa tai vaatteita.

Olkoon Jumalan rakastava hoiva ja hänen uudistava voimansa mukana elämäsi kaikkina hetkinä, ja etenkin joulun aikaan!

Jumalan siunausta!

Eversti ANNE-DORE NAUD
Suomen ja Viron
territorion
naistyön presidentti

Onnittelemme

Marja Rysä 80 Vuotta

Oulun Valkonauhahan aikaansaava jäsen, opetusneuvos Marja Rysä o.s. Hiltunen, syntyi Heikin päivänä 19.1.1938 Kuopion maalaiskunnassa. Marjan lapsuudenkodin henkinen ilmapiiri tarjosi hyvät lähtökohdat ja hänen synnyinlahjana saamansa luonteenpiirteet, kiinnostuneisuus ja positiivisuus, ovat taanneet rikkaan ja monipuolisen elämän. Tultuaan ylioppilaaksi Marja lähti opiskelemaan Helsingin opettajakorkeakouluun. Avioituminen eläinlääkintäeverstin Matti Rysän kanssa merkitsi Marjalle ja perheen kolmelle tyttärelle muuttoa eri varuskuntakaupunkeihin. Hyvällä organisointitaidolla Marja onnistui muuttuvissa elämäntilanteissa rakentamaan myös omaa uraa. Tuohon liittyi läheisesti musiikin opiskelu, joka on jatkunut näihin päiviin saakka. Marja keskittyi laulupintoihin ja pianonsoittoon sekä Kuopion että Oulun musiikkiopistoissa. Myös Marjan tyttäret ovat ansioituneet musiikin saralla, ihan ammattimuusikon uraan asti.

Marja on toiminut opettajan tehtävissä Vieremällä, Kuopiossa, Joensuussa ja Jämijärvellä sekä rehtorina Haukiputaalla. Pisimmän kaaren hän kuitenkin teki Oulun lääninhallituksessa koulutoimentarkastajana. Tähän tehtävään hän pätevoitti itsensä opiskelemalla kasvatustieteen maisteriksi. Marja oli keskeisellä paikal-

la kun Suomeen luotiin peruskoulujärjestelmä. Hän oli oivaltanut koulujärjestelmän muutostarpeen varhain, sillä jo 16-vuotiaana lukiolaisena Marja kirjoitti päiväkirjaansa tulevaa ennakoivan tekstin:

”Puhuimme oppikoulukysymyksestä, joka on tämän hetken polttavimpia, onhan oppikoulukomitea jo saanut ehdotuksensa valmiiksi. Linjajako, läksytön maanantai, oppikurssien osittainen supistaminen kangastavat

onnellisen kouluajan tunnusmerkkeinä mielissämme. Turha toivo! Me saamme vielä kirjoittaa vanhanaikaisen ylioppilaskirjoituksen. Millainen on nykyaikainen ylioppilas? Hän on uhrannut kahdeksan elämänsä parasta vuotta kuluttamalla oppikoulun penkkiä. On ehkä oppinutkin jotakin, muutamia vuosilukuja, logaritmisääntöjä ja erikielisiä sanontoja. Hän ei pysty puhumaan muuta kuin äidinkieltään, mikäli ei ole ollut Ruotsissa kesätöissä. Nuori sivistynyt nainen, ylioppilas, ei osaa käyttäytyä, ei osaa pitää neulaa oikein päin käsissään, ei tunne edes kuuluisimpienkaan säveltäjien ja kirjailijoiden teoksia. Ei osaa keskustella muiden kuin luokkatovereiden kanssa seuraavan päivän läksyistä. Onko nykyinen oppikoulu opettanut elämää vai koulua varten. Kaipoin!”

Tuo ote Marjan päiväkirjasta vuodelta 1954 kertoo tarmon pesästä, joka on uskaltanut tarttua elämän tarjoamiin haas-

teisiin ja osannut ottaa myös vastoinkäymiset tyyneästi vastaan. Peruskoulu-uudistuksesta Marja toteaa, että se ravisteli koko koululaitosta terveellä tavalla ja yhtenäisti eri blokkeihin jakaantunutta opettajistoa. Opetuksen taso nousi ja peruskoulun jälkeen koko ikäluokalle avautui uusia mahdollisuuksia jatko-opintoihin.

Opetussuunnitelman uudistukset loivat koulutustarvetta, johon lääninhallituksen oli vastattava. Näitä olivat mm. kansainvälisyyskasvatus, ympäristökasvatus sekä perhe- ja kuluttajakasvatus. Koska Marjan harrastuksiin oli lapsuudesta alkaen kuulunut musiikki ja muutkin taideaineet, lankesi niiden kehittäminen lääninhallituksessa hänen vastuulleen.

Marjalle on kertynyt runsaasti vastuita niin kaupungin kuin seurakunnankin luottamustehtävissä sekä Oulun läänin taidetoimikunnassa.

Oulun Valkonauhassa Marjan kontaktit ovat mahdollistaneet korkeatasoisten

hyväntekeväisyyskonserttien järjestämisen, joihin esiintyjät saadaan maksutta ja konserteista saatavat lipputulot ohjautuvat kokonaisuudessaan hyviin kohteisiin kuten vähävaraisten oululaisten auttamiin tai Poikien Talon toimintaan. Marja on ollut ideoimassa yhdessä Oulun Valkonauhan hallituksen kanssa myös musiikkihetkiä vanhusten palvelutaloihin. Esiintyjät tilaisuuksiin on saatu Oulun konservatorion opiskelijoista.

Onnittelemme lämpimästi Marjaa ja toivotamme musiikin ja kulttuurin täyteisiä tulevia vuosia Laurence J. Peterin ajatuksella:

On kaksi tapaa vähentää ennakkoluuloja – opiskelu ja nauru.

Kiitos Marja, että jaat meille iloa, naurua ja runsaasti tietämystäsi elämän ilmiöistä ja maailmasta!

OULUN VALKONAUHA RY:N JÄSENET

Kutsu

Olet lämpimästi tervetullut virittäytymään

joululuun lauantaina 9.12.2017

Valkonauhan joulukahveilla!

Tilaisuus on liiton Kotipesässä

Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki.

Tarjoilu alkaa kello 12 ja ohjelmaosuus kello 13. Ohjelmassa on jouluisia musiikkia ja valkonauhatyön esittelyä.

Elämää ja koulua – *elämänkoulua*

Oulun Valkonauhan jäsenen, opetusneuvos **Marja Rysän**, omaelämäkerrallinen teos *Elämää ja koulua – Elämänkoulua* on kirja, jota ei malttaisi käsistään laskea ennen viimeistä sivua. Kirjan teksti on elävää, mutta samalla runsaasti asiantietoa sisältävää. Sisältö koskettaa, sillä sen avulla pääsee luotaamaan myös omia muistojaan lapsuuden ja kasvuvuosien ajalta. Teoksen sisältö perustuu varsin pitkälle Marjan lapsuuden perheessä ja suvun piirissä taltioituihin kirjallisiin dokumentteihin kuten vanhempien käymään kirjeenvaihtoon kihlusaikana ja sotavuosina.

Marja Rysän teos tuo selkeästi esille muistojen ja tapahtumien kirjaamisen merkityksen. Meidän kaikkien kannattaisi kirjoittaa asioita muistiin ja haastatella vanhempia sukupolvia, sillä näin muodostuvalle dokumentoinnille on erittäin tärkeä merkitys sekä yhteisön että yksilön kannalta. Marja Rysän muistelmateoksen upeaa antia ovat elämänma-

ELÄMÄÄ JA KOULUA – ELÄMÄNKOULUA
Marja Rysä, 2017
BoD-Books on Demand, Helsinki
223 sivua

kuiset ajankuvaukset. Kuinka moni onkaan aloittanut opiskelut aikana, jolloin vuokra-asunto jaettiin muiden kanssa, saunaa päästiin kerran viikossa jos silloinkaan ja ruokatarvikkeet säilytettiin ikkunan välissä?

Kirja johdattaa lukijan seuraamaan suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan kehittymistä ja nykyisen tasa-arvoisen koulumaailman muotoutumista. Samalla se on kuvaus sinnikkäästä suomalaisesta nais-

ta, joka taiteilee onnistuneesti äidin, vaimon ja uranaisen roolien välillä. Marja Rysän tuntevat tietävät, että kaikessa tuossa auttoi kovasti päähenkilön luonteenlaatu: iloisesti ja luotavaisesti eteenpäin vaikeuksienkin keskellä!

Marja Rysä kuvaa varhaisia vuosia talvi- ja jatkosodanajalta, jolloin isä oli rintamalla ja äiti palveli lottana. Aineellista puutetta oli paljon ja niukkuus jatkui pitkälle 1950-luvun loppupuolelle, mutta lapsuudenkoti tarjosi henkisesti rikkaan kasvuympäristön. Kirjan merkittävänä ansiona on huolellinen taustatyö ja kirjallinen materiaali, jolloin lukijalle tarjoutuu mahdollisuus tietojen kartuttamiseen tuosta maamme vaikeasta jälleenrakentamisen ajasta.

Kuvaavaa on myös se, että monin tavoin lahjakas ylioppilas vaihtaa matematiikan ja fyysiikan opinnot opettajakorkeakouluun. Opettajia tarvittiin ja alalle kouluttautuminen takasi 1950-luvun Suomessa työpäikan. Rysän työura alkoi kansakoulun opettajana, mutta jatkui

maisteriopintojen myötä Oulun lääninhallituksessa varsinaisella näköalapaikalla. Marja Rysä oli eturintamassa kun maahamme luotiin peruskoulujärjestelmä. Ympyrä sulkeutui kuitenkin Haukiputaalla, jossa hän palveli viimeiset vuodet ennen eläköitymistä rehtorina.

Erittäin mielenkiintoista luettavaa tarjoavat kurkistukset tekijän moniin luottamustehtäviin niin kaupungin, seurakunnan kuin kulttuurinkin puolella.

Lukijana ymmärrän olevani tekemisissä sellaisen persoonan kanssa, jolta on paljon opittavaa. Mistä Marja Rysä on löytänyt rohkeuden ottaa nuo kaikki askeleet pelkäämättä mihin tie johtaisi? Vai pelottiko häntäkin, mutta hän onnistui voittamaan pelkonsa? Teoksesta käy ilmi, että tekijää ovat kannatelleet sukupolvien siunaukset ja rukoukset. Marja Rysässä on lujuuutta ja vahvuutta, mutta myös suurta nöyrää viisautta nähdä ihmisen paikka suuressa elämän taideteoksessa.

Teos kuljettaa meitä eri puolille Suomea, monenlaisiin elämänpiireihin puolustusvoimien heitellessä perhettä puolison työn vuoksi varuskuntapaikkakunnalta toiselle. Ääneen pääsevät tekijän lähiperhe, rakkaat tyttäret lapsineen ja matkalla kohdatut työtoverit ja tukijat. Teos on oivallista luettavaa. Se on huolella kirjoitettu ja kauniisti taitettu ja siinä on myös paljon puhuvat kuvasivut.

Valkonauhan jäsenenä riemuitsen, että jäsenistöömme on saatu Marja Rysän kaltainen aktiivinen toimija. Hän on Oulun Valkonauhan jäsenten kanssa onnistunut saamaan oven auki kulttuurille niihinkin paikkoihin, joista ihmiset eivät muuten pääse taiteen pariin. *Elämää ja koulua – Elämänkoulua* -teosta suosittelen lämpimästi kaikille. Lisäksi vinkkaan, että erityisesti kuopiolaiset lukijat löytävät kirjasta paljon kuvauksia aikansa koulumaailmasta ja nuorten elämänpiiristä.

IRJA ESKELINEN

OPINTOTOIMINTAA Kaikkien naisten talossa Turussa

Suomen kieleen ja kulttuuriin paneudutaan maanantaisin ja tiistaisin kun Talossa kokoontuu suomen kielen kerho vetäjänään FM **Sinikka Vahalahti**. Sinikan opetuksen osana on lisäksi paneutua naisten tarpeisiin osallistujakohtaisesti ja selvittää kullekin parhaiten sopivat seuraavat askelmerkit opintopolulla. Tärkeitä Kaikkien naisten talon yhteistyötahoja, joissa naiset pääsevät vielä intensiivisemmän ja valmentavamman kielen opiskelun pariin, ovat mm. Turun kristillinen opisto, Turun ammatti-instituutti ja Auralan setlementti. Kaikkien naisten talon kerhoihin osallistuu toistakymmentä naista kerrallaan ja mukana on myös lapsia, kertoo hankkeen työntekijä **Elizabelle Laine**.

Miksi kirjoitan?

”Se, minkä kanssa et voi olla, ei anna sinun olla”.

Tämä lausahdus, joka jäi monen muun asian lisäksi mieleen teoksesta *Kirjoita totuutesi! Kirjoittaja laajenevan tietoisuuden spiraalissa*, sopii hyvin luovaan kirjoittamiseen ja niihin ihmisiin, jotka haluavat ymmärtää sen, miksi he kirjoittavat. Hyviä kirjoittamisen ja sisäiseen maailmaansa kirjoittamisen avulla syventymisen oppaita ilmestyy koko ajan tiuhassa tahdissa ja hyvä niin, mutta se opas, joka taluttaa työpöydän ääreen ja käskää kirjoittamaan, on vielä monen kirjoittajan korvien välissä; nimittäin sisäinen ääni, joka vaatii päästä vapautteen. Se, joka sanoo tuon alussa kirjoitetun lauseen ja pistää toimimaan.

Miksi siis kirjoitan? Vastauksia on hyvin monia, ja tässä niistä muutamia:

- Kirjoitan siksi, että minun on pakko. Tunnen sisälläni olevan ristiriidan ja sen vaatimuksen siitä, että minun pitäisi kirjoittaa itsestäni ulos jokin tietty asia, jotta se tulisi näkyväksi, ainakin minulle itselleni. Kirjoitan siksi, että haluan selventää ajatuksiani jostakin aiheesta. Aihe kiinnostaa ja kiehtoo minua, eikä jätä minua rauhaan.
- Kirjoitan siksi, että kukaan muu ei ole kirjoittanut siitä aiheesta juuri siten ja niillä erityisillä sanoilla, joilla minä kirjoitan.

- Kirjoitan siksi, että moni muukin on kirjoittanut niistä asioista, joista kirjoitan ja tiedän, että kirjoittamani teksti saa vastakaikua, vaikka en saisikaan siitä suoraa palautetta itselleni.
- Kirjoitan huviksi, harrastukseksi ja ajankulukuksi. On mielenkiintoista seurata, miten tekstiä syntyy, kun vain päättää aloittaa. Erityisen mukavaa ja nostalgista on lukea omia kirjoituksia jälkepäin, jopa vuosikymmeniä myöhemmin, ja muistella sitä kirjoittajaa, joka oli silloin.
- Kirjoitan, koska olen valinnut sen työkseni ja koska haluan tällä tavalla osallistua sosiaaliseen elämään ja yhteiskunnan rakentamiseen. Kirjoitan myös siksi, että olen havainnut ympäristössäni epäkohtia ja voin tuoda niitä esille ja toivoa, että ne saataisiin korjatuksi.
- Kirjoitan siksi, että kirjoittamalla luon yhteyttä muihin ihmisiin. Kun kirjoitan, kirjoitan kyllä itselleni, mutta ennen kaikkea sille lukijalle, joka toivottavasti tekstini löytää ja havaitsee siitä asioita, jotka voivat yhdistää meitä, vaikka asuisimme maapallon eri puolilla.
- Kirjoitan tehdäkseeni tutkimusta. Luovasti kirjoittamista on myös se, kun tutustun johonkin tieteelliseen aiheeseen ja pohdin sitä omin sanoin.
- Kirjoitan siksi, että se on terapeutista ja auttaa minua henkisesti. Jo puolen metrin mitta omiin haasteisiin – se on se välimatka, joka minulla on kirjoituskoneeseen – antaa minulle pienen, mutta joskus

hyvin tarpeellisen oman mielen hallinnan tunteen.

• Kirjoitan siksi, että ehkä aiemmissa haastavissa elämäni olosuhteissa olen traumatisoitunut ja haluan helpottaa kärsimystäni kertomalla muille, mitä juuri minä olen kokenut. Samalla autan myös itseäni ja muita puhumalla siitä, että vaikeistakin oloista voi selviytyä hengissä ja voin antaa toivoa niille, jotka ovat menettämässä oman toiveikkuutensa.

• Kirjoitan siksi, että kehittyisin kirjoittajana ja saisin oman ääneni kuulostamaan juuri omaltani kaikkine sen vivahteineen.

• Kirjoitan luodakseni nahkani uudelleen, löytääkseni itsestäni uusia puolia, kuten portugalilainen runoilija Fernando Pessoa toteaa: En minä aina ole sama.

• Kirjoitan laajentaakseni reviiriäni ja mieleni avaruutta, ymmärtääkseni enemmän ja poistaakseni ennakkoluuloja, joita vastaan taistelen.

Ennen kaikkea kirjoitan saadakseni selville, kuka minä oikein olen.

– *Se, miten pääsit tähän pisteeseen, ei vie sinua seuraavaan pisteeseen*, sanoo **Teoro J. Kauppinen**, suomalainen johtamisen tutkija ja kehittäjä. Kirjoittajana ja oman työnsä johtajana tätä lausahdusta

voisi tulkita vaikka niin, että aina, kun on päässyt asettamaansa päämäärään, on kehittyäkseen asetettava uusi päämäärä. Se tarjoaa taas omanlaisensa haasteet, joita ei aikaisemmin ollut ja jotka saattavat olla aivan erilaiset kuin tähän saakka on kohdattu.

Kirjoittamisen kyky kehittyy koko ajan aktiivisesti kirjoittamalla, joten siinä mielessä tiettyyn pisteeseen pääseminen on kyllä auttanut kirjoittajaa. Siitä eteenpäin pääsemiseksi on siis jälleen mentävä kohti epävarmuutta, riskejä ja pelkoa sitä uutta kohtaan, mikä oman mielen syvyyksistä saattaa nousta esiin ja vaatia taas uutta tilaa ja käsittelyä.

Emme tule koskaan tavoittamaan jotain viimeistä totuutta tai päämäärää, mutta tärkeämpää kuin perille pääsy onkin matkalla oleminen. Uuden asian edessä seisomme kuin tuulisella luodolla katse kohti tuntematonta taivaanrantaan; myrsky riepoo ja sade kastelee läpikotaisin, mutta siitä huolimatta tunnemme olevamme hengissä, enemmän kuin koskaan.

ULLA LAPPALAINEN

FM, työnohjaaja, kirjoittajaohjaaja

Sitä tapahtui silloin, ja sitä tapahtuu nyt

Samoihin aikoihin, jolloin joulusuklaat ilmestyvät kauppoihin ja jouluvalot ikkunoihin, joulu tulee usein puheeksi työssäni Perheasiain neuvotelukeskuksessa. Joulu on vuoden yhteöllisin juhlapyhä, joka muistuttaa sekä pyhästä perheestä että niistä perheoloista, joissa ihmiset tässä maailmassa elävät.

Vastaanottohuoneeni on paikka, jossa saa vapaasti kertoa itsestään ja perheestään vaikka oma kertomus ei vastaisi harmonisen ja onnellisen perheen ihannetta. On saattanut tapahtua muutoksia, joiden johdosta joulupöydän ympärillä on tyhjiä tuoleja. Ongelmana saattaa myös olla, että muutosta edelliseen vuoteen ei ole tapahtunut lainkaan, jolloin joulun vietto ”kuten aina ennenkin” tuntuu yhä sietämättömämmältä.

Työskentelin aikaisemmin pappina, ja joulu oli minulle siinä työssä erityistä aikaa. Minulta odotettiin ”lämpimiä ja toivoa antavia sanoja” mitä erilaisimmissa tilaisuuksissa päiväkotilasten joulukirkosta työpaikkojen jouluhartauksiin. Tässä työssä huomasin kuinka vaikeaa on yhdistää joulu-evankeliumin sisältö ja joulunvieton ihannekuvat ihmisten varsinaisiin elämäntilanteisiin.

Olen elänyt koko elämäni kertomusten parissa. Pienenä sain kuulla monia kertomuksia suvustani, ja opittuani lukemaan olen viettänyt lukijan elämää. Teologian opinnoissani aiheeksi tulivat Raamatun kertomukset ja kertomukset siitä, kuin-

ka ne ovat vaikuttaneet ihmisten elämään eri aikoina. Muutaman vuoden ajan minua on erityisesti kiinnostanut ihmisten elämäntarinat perheterapeutisesta ja psykoterapeutisesta näkökulmasta.

Asiakkaista monet tarvitsevat apua kootakseen yhtenäisemmän kertomuksen elämästään. Kriisissä olevaa ihmistä kuvaa se, ettei hän pysty johdonmukaisella tavalla kertomaan siitä, mitä on tapahtunut. Tämä tarkoittaa, ettei hän pysty yhdistämään aikaisempaa elämäänsä juuri tapahtuneeseen ja ajatukset nykytilanteesta tai tulevaisuudesta ovat hajanaisia tai ristiriitaisia. Jotta kriisissä oleva ihminen pystyisi kertomaan tarinansa, hän tarvitsee rauhaa ja jonkun, joka kuuntelee. Sanat, joita hän käyttää kertomuksessaan, muodostavat vieraan metsän läpi kulkevan polun tai vaikkapa suon yli kulkevan pitkospuun. Kertojina ja kuuntelijoina tutkimme tuntematonta maastoa yhdessä.

On myös asiakkaita, joiden tarina on jolyöty lukkoon, ja se ei enää johda eteenpäin. Usein asiakas pitää kiinni käsityksestä, että pystyy muuttamaan olosuhteita haluamaansa suuntaan ja saada omaisensa mukautumaan hänen haluunsa ja toivomuksiinsa. Mieheni pitäisi lopettaa juoppottelu, vaimoni pitäisi osoittaa minulle enemmän rakkautta, lasteni pitäisi olla iloisempia... Näissä tapauksissa terapeutisessa työssä on päämääränä antaa asiakkaalle rohkeus nähdä maailma mahdolli-

simman realistisella tavalla ja löytää ovia, joista pääsee eteenpäin.

Mielestäni Raamatun kertomukset usein sisältävät tiivistettyä elämäkokemusta. Raamatussa on elämäkokemusten koko skaala edustettuna, epätoivosta ja julmuudesta rakkauteen ja toivoon. Raamatun henkilöihin on siten mahdollista samaistua, etenkin elämän vaikeina aikoina. Kertomukset voivat toimia tuntemattoman maaston läpi kulkevinä polkuina.

Joitakin Raamatun kertomuksia esittää usein tavalla, joka lukitsee enemmän kuin avaa. Tilanteet, joissa ne kerrotaan, voivat edistää lukkiutumista. Tämä on mielestäni usein tapahtunut jouluevankeliumia luettaessa. Pyhästä perheestä on tullut niin pyhä, että siihen on vaikea samaistua. Siitä on tullut keskiluokan kiilto kuvaperhe.

Viime vuoden joulun alla sosiaalisissa medioissa levisi kuva, joka antoi minulla uusia näkökulmia jouluevankeliumiin. Kuvassa oli talli, jossa oli seimi ja muutamia eläimiä, mutta ei lainkaan ihmisiä. Kuvatekstin mukaan tämä oli jouluseimi ilman ”pakolaisia, juutalaisia tai arabeja”. Tämä odottamaton näkökulma jouluseimestä antoi minulle paremman käsityksen jouluevankeliumin ihmisten kokemuksista, ja nämä kokemukset olivat aivan muuta kuin yhteiset hetket katettujen joulupöytien ääressä. Minulle kuva avasi uusia polkuja, monia muita se provosoi.

Jouluevankeliumin rivien välistä voi löytää elämäkokemuksia, jotka ovat aivan erilaisia kuin tunne turvallisuudesta ja huolenpidosta. Evankeliumien kertomukset ovat useimmiten lyhyitä ja vaila värikkäitä yksityiskohtia, mutta jouluevankeliumi on yksityiskohtaisuudessaan poikkeus. Tästä huolimatta on vaikea löytää yleisinhimilliset kokemukset kertomuksesta, kenties siksi, että tekstistä on tullut meille niin tuttu. Kuva tällaista ilman ihmisiä auttoi minut ymmärtämään, että jouluevankeliumissa kerrotaan myös vaikeista ja raskaista koke-

muksista. Joosefia ja Mariaa oli vastassa suljetut ovet ja vieraanvaraisuuden puute matkalla Betlehemiin, kunnes viimein saivat yöpymispaikan tallista. Rivien välistä voin myös aavistaa tunteen voimien loppumisesta ja itkusta väsymyksessä ja toivottomuudessa.

Jouluevankeliumin paimenet olivat nähneet lukemattomia tähdettömiä öitä ennen tätä ihmeellisen valoisaa yötä. Tietäjien päätös seurata järkea eikä sisäistä ääntä saivat kohtalokkaita seurauksia. On myös syytä pitää pyhää perhettä varsinaisina pakolaisina, sillä jouluevankeliumin tapahtumia seurasi Betlehemin lastenmurha ja pako Egyptiin.

Jos minun nykyään pitäisi johtaa jouluhartauksia ”lämpimin ja toivoa antavin sanoin”, puhuisin eri tavalla kuin ennen ja hyödyntäisin enemmän omia ja muiden elämäkokemuksia. Elämässä, kuten jouluevankeliumissa, on kyse pimeydestä ja valosta, yksinäisyydestä ja yhteisöllisyydestä, julmuudesta ja rakkaudesta. On mahtava kokemus saada nauttia valosta, lämmöstä ja seurustelusta joulupöydän ääressä. Mutta elämä voi myös olla hyvinkin erilaista.

Kristityt viettävät joka vuosi joulua ja ajattelevat samaa jouluevankeliumia. Se toivo ja valo, josta jouluevankeliumi kertoo, ei kuitenkaan vastaa kaikkien ihmisten tunnetta joulukuun loppupuolella. Jotkut eivät koko vuonna koe tätä toivoa ja valoa. Yksittäisen ihmisen elämänrytmi poikkeaa joskus kalenterin ajoista. Mutta kirkko viettää joka vuosi joulua pitääkseen yllä toivoa sekä uskoakseen ja rukoillakseen niiden puolesta, jotka juuri silloin eivät jaksa uskoa tai rukoilla. Joulua vietetään myös joka vuosi muistutukseksi siitä, että Jumala on kanssamme siellä, missä olemme, eikä suinkaan vain siellä, missä meidän tulisi tai pitäisi olla.

ANN-SOFI STORBACKA,
perheterapeutti ja pappi

NUKKEKOTI *ilon tuojana*

Miniatyrejä on tehty tuhansia vuosia. Vanhimmat tunnetut löydöt ovat egyptiläisistä haudoista noin 5000 vuoden takaa. Nämä puiset mallit kuvasivat huonekaluja, veneitä, kotieläimiä ja palvelijoita ja ne oli sijoitettu pyramideihin.

Varhaisimmat eurooppalaiset nukkekodit ovat 1500-luvulta. Nämä kaappi- ja kabinetitalot tavoittelivat ajan ihanneasuntoa, johon kuului paljon yksityiskohtaista kodin sisustusta. Alkuaan nukkekoteja ei annettu lasten leikkeihin vaan se oli tavallisemmin talon rouvan harrastus. Se oli

perheen ylpeys, jonka paikka oli sisääntulohallissa vieraiden nähtävillä. Vaikka nukkekodit olivatkin pitkään lähinnä aikuisten keräilyesineitä, niitä käytettiin myös apuna opastettaessa nuoria tyttöjä kodinhoidon saloihin.

Varhaisimmat eurooppalaiset nukkekodit olivat ainutkertaisia ammattilaisten tekemiä mestariteoksia ja taidonnäytteitä. Nukkekotien kotimaa on Saksa. Baijerin ruhtinas **Albert V** rakennutti ensimmäisen tunnetun nukkekodin tyttärelleen 1557–1558. Tämä nelikerroksinen pienoispalatsi tuhoutui tulipalossa vuonna

1674. Museoissa ympäri maailmaa on näytteillä upeita entisajan nukkekoteja, joissa jokapäiväinen elämä on kuvattu niin yksityiskohtaisesti, että katsoja pääsee kurkistamaan sen ajan elämäntapaan. Vanhinta säilynyttä nukkekotia vuodelta 1611 säilytetään Saksan kansallismuseossa Nürnbergissä.

Saksasta harrastus levisi Hollantiin ja Englantiin. Kuuluisimpia nukkekoteja Hollannissa on silkkikauppiaan vaimon **Petronella Oortmanin** nukkekaappi. Hän käytti kaappin keräilyyn aikaa neljä vuotta ja rahaa yhtä paljon kuin oi-

TIMO KOIVISTO

Kahvilan- ja konditorion kaunis sisustus ja herkkuilevokset houkuttelevat astumaan mielessään sisään. Kunpa pääsisi näitä herkkuja maistelemaan!

TIMO KOIVISTO

Entisajan hattu- ja laukkukauppa ikäihmisten mielissä.

kea talo olisi maksanut. Hän tilasi koristeita aikansa kuuluisimmilta taiteilijoilta ja käsityöläisiltä. Materiaalit olivat aitoja mm. kilpikonnan luuta. Tämä nukkekaappi on näytilä Amsterdamissa.

Englantilaiset nukketalot olivat usein pienoismalleja omistajiensa omista taloista. Englannin ehkä ensimmäisen nukkekodin tilasi kuningatar **Anna** kummitytölleen 1690-luvulla.

Vuonna 1924 kuningatar **Mary** sai kansalaislahjana upean nukketalon Queen Mary's Dolls Housen. Talo kuvastaa 1900-luvun modernia asuntoa varustustaan myöten. Talossa on 40 huonetta, toimivat hissit, sähköllä toimivat pölynimurit ja silitysraudat, juokseva kylmä- ja lämmin vesi

ja toimivat WC-pytyt. Talon valmistumiseen osallistuivat aikansa kuuluisimmat suunnittelijat, käsityöläiset ja taiteilijat.

Arvostetuin nukkekotien valmistusmaa oli Saksa aina ensimmäiseen maailmansotaan asti. Sota hidasti nukkekotien valmistusta ja vientiä ja uusia valmistajia syntyi muihin maihin. Teollisen vallankumouksen alkuaikoina myös miniatyyrejä alettiin valmistaa tehdastuotantona ja hinnat laskivat. Näin myös porvarisperheilläkin alkoi olla varaa hankkia nukkekoteja.

Suomen ensimmäiset nukkekodit oli tehty kaappeihin, eivätkä ne olleet ylellisiä niin kuin keskieurooppalaiset esikuvansa. Kuopiossa 1888–1897 toiminut lelutehdas Suo-

mi valmisti nukkekotikalusteita. Taiteilija **Carl Magnus von Wright** (1850–1898) opiskeli puunveistoa ja teki vaaleanpunaisen pienoishuvilan, jossa oli kiinteä katto ja seinät. Sillä ei voinut leikkiä, mutta sen ikkunoista voi ihailla täydellistä sisustusta. Tämä huvila on nyt Kansallismuseossa. Suomen tunnetuin nukkekoti on **Tove Janssonin, Tuulikki Pietilän** ja **Pentti Eistolan** rakentama Muumitalo, joka kuuluu tamperelaisen Muumimuseon kokoelmiin.

Maailman ehkä suurin nukkekoti on **John Zweifelin** lapsineen ja apureineen vuosina 1962–1976 valmistama White House (Valkoinen Talo). Se on 18 metriä pitkä ja 6 metriä leveä pienoismalli Yhdysvaltain presidentin virka-asunnosta ja se on maksanut yli miljardi

tuo mieleen lämpimiä muistoja

TIMO KOIVISTO

Joulutuvassa on rauhallinen tunnelma, vaikka meneillään on monenlaista juhla- ja valmiste-
juhlavalmistelua.

Tämä nukkekoti on täydellinen kaikkine varusteineen ja toimintoineen. Yläkerran lastenhuoneesta on suurempi kuva tämän lehden sivuilla 36 ja 40.

dollaria. Talon sisustusta päivitetään aina kulloisen isäntävään tyylin mukaiseksi. Miltähän siellä nyt Trumpin maun mukaan näyttää!

Oma nukkekotiharrastukseni alkoi muutama vuosi sitten, kun kävin tutustumassa Oulussa kokoontuvaan ”nukis” -kerhoon. Sille tielle jäin! Meitä on noin 12 aktiivista harrastajaa, jotka kokoonnumme kerran kuussa viikonloppuna tekemään eri teemoilla miniatyyrejä. Harrastajia löytyy kaikista ikäluokista, vaikkakin meidän ryhmäläiset ovat kaikki mummoja. Itse olen meistä ollut mukana

TIMO KOIVISTO

Irmeli Kaipainen kodissaan Oulussa harrastuksensa äärellä.

lyhyimmän ajan, sillä toisilla harrastus on jatkunut jo yli 20 vuotta. He ovat käsittämättömän taitavia ja heiltä olen saanut arvokasta oppia.

Harrastus on vienyt minneksään ja nyt minulla on kolme kirpputorilta hankkimaani ja kunnostamaani nukkekotia ja ns. roomboxeja eli yhden huoneen kokonaisuuksia. Niitä on

kertynyt kahvila, kukkakauppa ja hattu- ja laukkuliike. Olen vienyt näitä eri hoivakoteihin nähtäville. On ollut ilo seurata, kuinka ne herättävät katsojissa muistoja: tuollainen hattu minullakin oli, meillä kotonakin oli samanlainen pirtinpöytä, minulle maistuisi tuollainen leivos, hattukaupan olkihattu viritti ”Isoisän olkihattu” -laulun. Sain juuri valmiiksi jouluisen tupa-miljöö ja vien sen jouluksi ilahduttamaan vanhuksia.

IRMELI KAIPAINEN
Oulu
nukkekoti-
harrastaja

**ANNA
LAPSELLE
RAITIS JOULU**

www.annalapselleraitisjoulu.fi

Posti Green

Eläviä SANOJA

AINO KYLLIKI HIRVONEN

***M**e emme tiedä, mitä tulevaisuus tarkalleen ottaen tuo tullessaan ja missä määrin omat tulevaisuudensuunnitelmamme toteutuvat. Siihen kuitenkin kristittyinä voimme luottaa, että Jumala tietää ja tuntee reitit, joita pitkin kuljemme. Hän haluaa johdattaa meitä. Hän vie meitä juuri nyt kohti Betlehemiä, sitä ihmeellistä hetkeä, jolloin Jumala syntyi ihmiseksi Jeesuksessa. Tämän tapahtuman sävyttämää on kaikki se, mikä ihmisen elämään kuuluu. Sen sävyttämä on myös tulevaisuutemme. Herramme Jeesuksen vuoksi meitäkin rohkaistaan sanomaan tulevaisuudelle: tervetuloa!*

Piipa TAPIO LUOMA saarnassaan 18.12.2016

***E**räänä jouluaattona noin viidenkymmenen laulujoutsenen parvi lensi matalalta Ainolan yli. Sen rakkaampaa joululahjaa en olisi voinut itselleni toivoa.*

JEAN SIBELIUS

***M**eille tarjoillaan eri puolilta runsaasti erilaisia hengellisen elämän ohjeita ja neuvoja. Nämä neuvot ovat usein hyvää tarkoittavia, oikeita ja arvokkaita. Mutta kun neuvoja kertyy suuret määrät, ne muuttuvat painolastiksi. Siksi tarvitsemme jonkin keskeisen perusajatuksen, josta käsin kaikki avautuu. Ruotsalainen karmeliittamunkki Wilfrid Stinissen ehdottaa, että tämä yksi ajatus voisi olla Jumalan haltuun antautuminen: rukous, että Jumalan tahto saisi toteutua minussa, minun elämässäni ja minun kauttani ehkä jonkun muunkin kohdalla. Jumalan haltuun antautuminen ei ole yhden hetken päätös, vaan pitkälle matkalle lähtemistä. Alussa ihminen suostuu Jumalan tahtoon. Lopussa Jumala itse toteuttaa tahtonsa hänen kauttaan. Lopussa on taivas, sillä taivas on siellä, missä Jumalan tahto toteutuu.*

Professori HEIKKI KOTILA kesäkuussa 2009 pitämässään radioaamuhartaudessa. Heikki Kotila syntyi 10.7.1960 ja kuoli 12.5.2010 nopeasti edenneeseen sairauteen.